

ELSŐ KÉZBŐL A HADERŐRŐL!

magyar

HONVÉD

www.honvedelem.hu

A Honvédelmi Minisztérium magazinja - 2016. február XXVII. évf. 2. szám - 390 Ft

SZÖVETSÉGBEN

977086569300616002

34

IMMÁR FÉL ÉVE MINDHÁROM 3D-S RADAR TELJES KAPACITÁSSAL MŰKÖDIK. AZ EDDIGI TAPASZTALATOK KEDVEZŐEK: A KÖVETLEMÉNYEKBEN MEGHATÁROZOTTNÁL NAGYOBB TERÜLETI LEFEDETTSÉG MELLETT AZ ÚJ ESZKÖZÖK AZ OROSZ TECHNIKÁHOZ KÉPEST KISEBB VISSZAVERT JELEKET IS KÉPESEK DETEKTÁLNI, FELDOLGOZNI.

Más minőségben

A MŰLT ÉVBEN, EGÉSZEN PONTOSAN 2015. JÚLIUS 15-ÉN, ÁLT HADMŰVELETI SZOFGÁLTATBA MÉDINÁN A HARMADIK 3D-S RADAR, IGY TÖBB MINT FÉL ÉVE TELJES GŐZZEL (ILLEVE JEKISJUGÁZÁSSÁJ) ÜZEMEL. HADERŐNKBEN A MODERN, HÁROMDIMENZIÓS RADARRENDSZER.

RADAR(KÖR)KÉP

Mint az ismételt berkekből látszik: Békéscsabán és Békéscsaba mellett 2014 tavasz óta ezek az orosz gyártmányú RAT-3D-3K típusú eszközök állják az őrséget radarinformációt az adott régióban. Valamint vannak a kerdésre persze általában arról, hogy a régi megépült, az új rendszer felállításával párhuzamosan az A100-as feladatokat a régi orosz technológiával működő hagyományos radarrendszerek látják. Ezeket a kiegészítésekben, illetve a legújabb rendszerrel összekapcsolva a Békéscsabai és Békéscsaba közötti területen a régi radar rendszereket átmenetileg használják, egészen addig, amíg a rádiólokáció új feladatait megvalósíthatja a korszerűbbek. Ezeket a korábbi feladatokat. A Duna menti a modern gyártmányú eszközökkel azonban továbbra is megkapják a régi radarrendszerekkel. Ezen kívül az új rendszer felállításával párhuzamosan az A100-as feladatokat a régi orosz technológiával működő hagyományos radarrendszerek látják. Ezeket a kiegészítésekben, illetve a legújabb rendszerrel összekapcsolva a Békéscsabai és Békéscsaba közötti területen a régi radar rendszereket átmenetileg használják, egészen addig, amíg a rádiólokáció új feladatait megvalósíthatja a korszerűbbek. Ezeket a korábbi feladatokat. A Duna menti a modern gyártmányú eszközökkel azonban továbbra is megkapják a régi radarrendszerekkel.

34 **MAGYAR HONVÉD** **MAGYAR HONVÉD** **35**

A hagyományos hadviselés jegyében

A HOLLAND KAPCSOLAT

Az orosz hadvezetésnek a holland hadvezetésrel való együttműködés a NATO-kooperáció egyik fontos eleme. A két ország közötti kapcsolat erősödött a közös kiképzési feladatok során. A holland katonák a magyar hadvezetés mellett végezték a kiképzési feladatokat.

16 A hagyományos hadviseléssel kapcsolatos kiképzési feladatokat hajt végre Várpalota mellett közel 2000 holland katona.

Mindenkinek a közelében

A NEV KÖTELEZ

Az MH Egészségügyi Központban a legújabb technológiákat használják a betegek kezelésére. A központban több mint 55 ezer fekvőbetegét kezelik, míg járóbetegeinek száma meghaladta az egymilliót.

30 Tavaly az MH Egészségügyi Központ több mint 55 ezer fekvőbeteget kezelte, míg járóbetegeinek száma meghaladta az egymilliót.

Az ember aki hőstört is portra szűrt

HÉZGOS ÉLETŰT

A II. világháborúban harcolt magyar származású amerikai katona hagyatékából kirajzolódik életútjának néhány részlete. A képek és a dokumentumok megmutatják a katonának a háború alatt élt életeit.

46 A II. világháborúban harcolt magyar származású amerikai katona hagyatékából kirajzolódik életútjának néhány részlete.

**A MAGYAR HONVÉD
MAGAZIN KÖVETKEZŐ
SZÁMA
2016. MÁRCIUS 11-ÉN
JELENIK MEG.**

HM ZRÍNYI
TÉRKÉPÉSZETI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS
SZOLGÁLTATÓ KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

HADERŐ

Biztonság, hatékonyság 4

NAGYVILÁG

Terrorveszély 8

Radar 12

Missziós hírek 14

SEREGSZEMLE

A holland kapcsolat 16

Januárban történt 20

Felkészítés és megújulás 24

Hazatértek 28

A név kötelez 30

Radar(kör)kép 34

Szimuláljunk! 38

HÁTORSZÁG

Amerikai-szovjet
randevú Kecskeméten 42

Hézagos életút 46

Amatőr régész 50

A Sátán jön! 52

Gyufavarázslat 56

Tiszteletkőr 58

Hangfegyver 60

Közérdekű 62

**A Honvédelmi
Minisztérium magazinja
XXVII. évfolyam 2016.
2. szám**

Kiadja a HM ZRÍNYI Térképészeti
és Kommunikációs Szolgáltató
Közhasznú Nonprofit
Korlátolt Felelősségű Társaság.

Felelős kiadó:

Dr. Bozsonyi Károly
ügyvezető

Nyomtatás:

A kft. saját nyomdájában

Felelős vezető:

A kft. ügyvezetője

Szerkesztőség: 1087 Budapest,
Kerepesi út 29/B Postacím: 1440
Budapest, Pf. 22 Tel.: 459-5315,
HM: 27-913 fax: 459-5351
E-mail: magyarhonved@armedia.hu

Főszerkesztő:

Szabó Béla

Főszerkesztő-helyettes:

Feith László

Olvasószerkesztő:

Győri László

Lapszerkesztők:

Sinka István, Trautmann Balázs

Régió-tudósítók:

Galambos Sándor, Kálmánfi Gábor

Fotóriporterek:

Dévényi Veronika, Galovtsik Gábor,
Krasznai-Nehrebeczky Mária,
Rácz Tünde (képszerkesztő), Tóth László

Tervezőszerkesztő:

Gábor Mariann

E havi magazinunkat

Feith László szerkesztette

Borítófotó: Rácz Tünde

ISSN: 0865-6932

Lapunk az Európai Katonai Sajtószövetség
(European Military Press Association) tagja

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta
Rt. Hírlapüzletéga (1089 Bp. VIII.,
Orczy tér 1.), előfizethető valamennyi
postán, kézbesítőknél, e-mailben:
hirlapelofizetes@posta.hu,
faxon: 303-3440.

További információ:

06-80-444-444

60 A veszprémi légierő zenekar
koncertjeinek színvonalát
vendégelőadóként emeli egy
fiatal énekesnő, Kertész Dóra.

MAGYAR HONVÉD

Szövetségben

BIZTONSÁG, HATÉKONYSÁG

A HM HADTÖRTÉNETI INTÉZET ÉS MÚZEUMBAN TARTOTTÁK A MAGYAR HONVÉDSÉG ÉVES ÉRTÉKELŐ ÉS FELADATSZABÓ VEZETŐI ÉRTEKEZLETÉT, JANUÁR 28-ÁN. A RENDEZVÉNYEN DR. SIMICSKÓ ISTVÁN HONVÉDELMI MINISZTER KIJELENTETTE: A HADERŐ KÉPES SZAVATOLNI A MAGYAR EMBEREK BIZTONSÁGÁT, DR. BENKŐ TIBOR VEZÉREZREDES PEDIG A TOBORZÁST, A MEGTARTÁST ÉS A KÉPESSÉGFEJLESZTÉST JELÖLTE MEG A LEGFONTOSABB CÉLOK KÖZÖTT A 2016-OS ÉVRE.

A honvédelmi tárca és a honvédség meghívott felső- és középvezetői előtt értékelte a 2015-ös esztendőt, illetve szabott feladatokat 2016-ra a honvédelmi miniszter és a Honvéd Vezérkar főnöke. A rendezvény után tartott sajtótájékoztatón dr. Simicskó István kiemelte: a Magyar Honvédségnek tavaly több új, nem tervezett feladata is adódott, amelyek teljesítése során kiválóan vizsgázott. Ugyanakkor az elvégzett munka tanulsága, hogy az állampolgárok biztonsága érdekében érdemes még hatékonyabbá tenni a döntéshozatalt, így a következő időszakban áttekintik, miként lehetne változtatni a tárca és a honvédség közötti vezetési-irányítási rendszeren. Idén is az ember- és katonaközpontú szemlélet érvényesül majd, az állomány érde-

kében vállalt kötelezettségeket a tárca teljesíti, és minden erővel azon lesz, hogy kiszámítható életpályát biztosítson. Fontos cél az egyéni felszerelések korszerűsítése is, egy 21. századi NATO-hadsereghez méltó színvonalon. A haderő és a társadalom kapcsolatát szintén tovább kívánják erősíteni: ennek jegyében az önkéntes tartalékos rendszer feladatait miniszteri biztосként Kun Szabó István, a Honvédelmi

Minisztérium eddigi helyettes államtitkára viszi majd tovább.

Simicskó István hangsúlyozta: az elmúlt időszakban Európában a biztonság lett a legfontosabb érték; a Magyar Honvédség kiválóan felkészített állománya bebizonyította, hogy képes a magyar határok megvédésére, az emberek biztonságának garantálására. A kormány ezúttal is mindent megtesz a fenti célok érdekében.

– A terrorizmus ellen valamilyen lehetséges eszközzel fel kell lépni. Aki ezt ellenzi, a magyar emberek biztonságát teszi kockára. A kormány ebben nem kíván engedni – szögezte le Simicskó István a kabinet terror-veszélyhelyzettel kapcsolatos előterjesztése kapcsán. Mint fogalmazott, a szükséges és arányos mérték természetesen alapvető szempont, ám a hatékonyság záloga a gyors döntés, és ha a kormány nem tud időben dönteni, a magyar emberek biztonsága szenved csorbát.

– A javaslat betervezéséhez a NATO-tagállamok, illetve a szomszédos országok vonatkozó szabályait tekintették át, ugyanakkor a hazai joganyagban jelenleg nincs elegendő mozgáster a honvédség

alkalmazására. Így miközben katonáink Afganisztántól Irakig napjainkban is a terror ellen harcolnak, Magyarországon ezt nem tehetnék meg a szükséges hatékonysággal – mutatott rá Simicskó István. Hozátette mindehhez: természetesen szó sincs arról, hogy a kormány a hadsereg indokolatlan igénybe vételére készülne; a haderő bevetésével kapcsolatos tervezet inkább a termé-

szeti és ipari katasztrófák kezelésére vonatkozó, jelenleg is hatályos szabályozáshoz hasonlítható.

Dr. Benkő Tibor vezérezredes úgy értékelt: 2015-ben a katonák minden rendkívüli feladatban tisztességes, becsületes helytállással vettek részt, miközben természetesen az eredetileg betervezett teendőket is végrehajtották. Mindez nagy erőpróbát és kihívást jelentett, hiszen a migrációs

válsággal összefüggő tevékenységekben több mint hétezer katona jutott szerephez. Emellett közel ezer fő végezte békefenntartói feladatait, illetve mintegy negyven nemzetközi és közel harminc hazai gyakorlaton bizonyítottak a magyar katonák a tavalyi esztendőben. Különösen fontos volt a sikeresen végrehajtott balti légtérrendészeti misszió: ennek is köszönhetően a Gripenek az év

végéig több mint 1800 repült órát teljesítettek.

A Gripenekkel kapcsolatban Simicskó István azt mondta: a jelenlegi állás szerint a második fél évben a tavaly kiesett két repülőgép pótlása is megtörténik.

2016-ban kiemelt cél a toborzás, a megtartás és a képességfejlesztés. Ez utóbbi jegyében jött létre január elsejével – részben az MH 34. Ber-

csényi László Különleges Műveleti Zászlóaljból – közel 1200 fős létszámmal egy különleges rendeltetésű ezred. Emellett márciustól feláll egy katonarendész-központ is, amely országos hatáskörrel bíró szervezetként hajtja majd végre a katonai rend, fegyelem, valamint a katonai közlekedés szabályai betartásának ellenőrzését. Ezeket a képességeket a későbbiekben hazai és nemzetkö-

zi szintéren is alkalmazni, használni lehet. A központ Budapesten, a Petőfi Sándor laktanyában működik majd. Tíz helyőrségben pedig kiképzőköteleket hoznak létre, ezzel is segítve a regionális tartalékképzés beindítását. A nemzetközi missziós ambíciószint továbbra is ezerfős, kiemelt feladat erősíteni a biztonságot a válságövezetekben, ezáltal is mérsékelve a tömeges elvándorlási hullámot.

Összefogást,
de hogyan?

TERRORVESZÉLY

A 2015. NOVEMBERI, PÁRIZSI TERRORTÁMADÁS-SOROZATHOZ HASONLÓ AKCIÓK ELKÖVETÉSÉRE KÉSZÜL AZ ISZLÁM ÁLLAM; EZT EGY PROPAGANDAVIDEÓBAN IS A VILÁG TUDOMÁSÁRA HOZTA. ROB WAINWRIGHT, AZ EUROPOL VEZETŐJE SZERINT AZ ÚJABB MERÉNYLETEKRE VALÓBAN KOMOLY ESÉLY VAN.

Az európai rendőri együttműködési szervezet vezetője nem véletlenül borulátó: a 2015. november 13-án, egyszerre hat helyszínen elkövetett párizsi merényletsorozat egyértelműen – és százharminc halálos áldozatával igen véres módon – mutatott rá az európai terrorelhárítás gyenge pontjaira, hiányosságaira. A történetet követően egyrészt azonnal megindult a nyo-

mozás az elkövetők és segítők után, másrészt kezdetét vette a politikusi fogadkozás: még szorosabbra fűzik az Európai Unió tagországai közötti terrorellenes együttműködést azért, hogy többet ne történhessen hasonló tragédia. Utóbbi azonban korántsem lesz egyszerű feladat.

A felderítés, a hírszerzés minden állam egyik legfontosabb, szuverén területe. Az együttműködést ketté

lehet választani, hiszen egy-egy ország nemzetbiztonsági szolgálatainak, bűnüldöző szerveinek közös munkája is fontos a terrorizmus elleni eredményes fellépéshez. Ezt egészíti ki a külső, a más államokkal és a nemzetközi szervezetekkel történő együttműködés, legyen szó multilaterális vagy két ország közötti kooperációról. Mivel sem az Európai Unió, sem a NATO nem rendelkezik

saját felderítő-hírszerző szolgálattal, a közös védelemben, a katonai műveletek előkészítésében és végrehajtásában (amelyek egyaránt szoros nemzetbiztonsági támogatást igényelnek)

a részes államok által biztosított adatokra szorítkoznak.

Az EU-tagországok nemzetbiztonsági szolgálatai együttműködésének fontosságát, a józan ész mellett,

számos szakmai érv is alátámasztja. A fenyegetések eleve mindenkit érintenek, köszönhetően az európai belső határok eltűnésének, az informatikai eszközök fejlődésének,

a mind kifinomultabb kommunikációs hadviselésnek. A válságok keltette menekülthullámok, illetve az ebből adódó biztonsági kihívások közvetlenül is kihatnak az EU több tagjára, a nyitott határok miatt pedig közvetve akár mindegyikre.

Szintén minden államot fenyegető veszély a tömegpusztító (nukleáris, vegyi és biológiai) fegyverek, valamint az előállításukhoz és célba juttatásukhoz szükséges eszközök, technológiák elterjedése. Természetesen a terrorizmus mellett nem tűntek el a hagyományos, gyakran a merényletek pénzügyi hátterét is jelentő, határokon átnyúló bűncselekmények sem, mint az ember-, a szerv- és a kábítószerek-kereskedelem, a védelmi pénzek begyűjtése vagy éppen az egyre nagyobb méreteket öltő számítógépes csalások.

A hírszerzés három, alapvető fontosságú elve, a „tudnia kell” (need to know), a „meg kell osztani” (need to share), valamint a „összegyűjt és megoszt” (collect and share) kizárólag a szoros együttműködés, a lehetőségekhez képest zavartalan közös munka és információcsere esetén valósulhat meg. Ma már évről évre nagyobb szerepet kapnak a csatlakozó tagállamok adatbázisai, illetve a külön igénylés nélkül is automatikus hozzáférést biztosító információbör-

zék is. Emellett a nemzetközi hírszerző szervezetek is sokat tanultak a rendőri együttműködés tapasztalataiból.

Az összefogással a mindig szűkös erőforrások felhasználását is optimalizálni lehetne: gyakorlatilag nincs olyan európai uniós ország, amelynek nemzetbiztonsági szolgálatai a szükséges költségvetési keretből és megfelelő létszámú szakemberállománnyal dolgoznának. Igaz, a terület jellege miatt az összefogás, az együttműködés gyakran a háttérben zajlik, távol a politikától. Az EU tagországai közötti látványos, időnként durva személyeskedésbe is átcsapó politikai csatározások (gondoljunk csak a görög–német csörte legmagasabb szinten is lezajló nyilatkozatháborúira) jó esetben nem befolyásolják a közös védelmi, biztonsági érdekeket. A rendezett viszonyok ugyanakkor hozzájárulhatnak az eredményes, közös felderítéshez, megelőzéshez. Itt gyakran a tagállamok vezetői közötti jó személyes kapcsolatok is segíthetik a nemzetbiztonsági együttműködést.

Azonban számos probléma is akadályozza a szakszolgálatok, bűnüldöző szervek közös munkáját. Sok esetben a hírszerzési információk (különösen az elsődleges adatok, érzékeny anyagok) nem oszthatók meg anélkül, hogy azok forrása ne

kerüljön veszélybe, vagy ne sérüljön a felderítést végző ország érdeke. Az is előfordulhat, hogy egy állam az együttműködés keretében kapott értesítéseket saját érdekében használja fel, bel- vagy külpolitikai előnyt igyekszik kovácsolni abból. A tapasztalatok alapján reális veszély az is, hogy egyes intézmények átpolitizálva szivárogtatnak ki információt. A menekültválsággal kapcsolatban figyelhettük meg azt, hogy bizonyos országok – saját érdekeikből adódóan – olyan tényezőket is kockázatokként kezeltek, amelyek nem feltétlenül voltak azok.

Szintén problémát jelent, hogy a nem megfelelő módszerek alkalmazása esetén források, hírszerzési eljárások válhatnak ismertté. Emellett nem mindig van lehetőség a visszakérdésre, az információk ellenőrzésére. A közös együttműködés során ráadásul a nemzetbiztonsági szolgálatokat olyan tevékenységbe vonhatják be, amely az adott országban érvényes törvényekkel (vagy éppen a nemzetközi joggal) ellentétes. Erre példa az amerikai Központi Hírszerző Ügynökség (CIA) által végzett foglyoszállító repülések ügye, amelyhez számos európai ország szakszolgálata nyújtott segítséget, infrastruktúrát. S miután az európai integráció közel sem mondható teljesnek, az egyes

tagállamokban érvényes jogi rendszerek gyakran élesen eltérnek egymástól, így a paragrafusok is akadályozhatják a nemzetközi együttműködést, annak bővítését. Ez például igaz az emberi jogok területére, amelybe beletartozik a személyes, érzékeny adatok gyűjtése, tárolása, felhasználása és megosztása is.

Remélhetőleg a közös munka fontos intézménye lesz a január végén Hágában megnyílt Terrorizmus Elleni Küzdelem Európai Központja (ECTC). Innen irányítják majd az Europol európai terrorizmusellenes műveleteit, de a szervezet szerepet kap a külföldi terroristák, a terrorizmus finanszírozása, az erőszakos, szélsőséges online tartalmak, illetve a lőfegyverek tiltott kereskedelme elleni tagállami fellépések támogatásában is.

Az ECTC felállításáról 2015 novemberében döntöttek az EU-tagállamok bel- és igazságügyi miniszterei. Az eredeti szándék szerint az intézmény egyfajta információs központként segíti az egyes tagállamok felderítési, hírszerzési és

bűnüldözési munkáját, elsősorban a terrorizmussal, illetve a határokon átnyúló, szervezett, illetve a tagállamok biztonságát veszélyeztető bűncselekményekkel szemben. „Az ECTC javítani fogja a bűnüldöző szervek közötti információáramlást.

Ez a fajta együttműködés az, amire Európának szüksége van a szervezett bűnözés és a terrorizmus elleni küzdelemben” – hangsúlyozta az Európai Unió soros elnöki tisztét betöltő Hollandia igazságügy-minisztere, Ard van der Steur.

KÉSZÜL A MÁSODIK

A kínai állami média újabb részletekkel szolgált a távolkeleti ország haditengerészetének második – épülő – repülőgép-hordozójáról. A nyilatkozó kínai szakemberek szerint a hazai tervezésű, 50 ezer tonna körüli vízkiszorítású, hagyományos meghajtású hordozó feladata már katonai műveletek végrehajtása lesz; az első, Ukrajnától vásárolt, majd modernizált LIAONING hordozót csak kiképzési, kísérleti célokra használják. A szakértők úgy vélik: a J-15 vadászbombázó repülőgépeket alkalmazó hajóegységet egy harmadik, immár nukleáris meghajtású repülőgép-hordozó követheti majd, amennyiben Kína elegendő tervezési, építési és üzemeltetési tapasztalatot gyűjt össze.

PLA Daily

SZUPERSZONIKUS UTÓDOK

Az orosz MiG repülőgépgyár mérnökei már dolgoznak a mostanában széles körű modernizáción áteső, 1994 óta nem gyártott MiG-31 Foxhound elfogó vadászgépek utódtípusán. Szergej Korotkov, a vállalat igazgatója szerint az új, nagy hatótávolságú, Oroszország távoli határvidékeinek ellenőrzésére is alkalmas, szuperszonikus sebességre képes repülőgépet még pilóta irányítja majd. A repülőgép nehezen észlelhető kialakítású lesz, s kizárólag orosz fejlesztésű és gyártású rendszereket, alkatrészeket használhatnak a tervezők.

Vedomosztyi

KÍNAI RAKÉTÁK DÉL-SZUDÁNBAN

Egyelőre azonosítatlan forrásból származó kínai légvédelmi rakétákat rendszeresített a dél-szudáni hadsereg. A helyi információk szerint a több tucatnyi, vállról indítható, rövid hatótávolságú, infravörös FN-6 rakéta Ugandán és Kenyán keresztül érkezett az országba. A kínai kormány eddig is bőkezűen támogatta fegyverekkel, harcjárművekkel és a vásárláshoz szükséges hitelekkel a Szudántól elszakadt országot. A dél-szudáni kormány nemrég kiállításba helyezte, hogy lelő minden, az ország légterébe engedély nélkül berepülő gépet.

Sudan Tribune

LENGYEL ÉPÍTKEZÉS

Idén nyáron megkezdődik a második AEGIS Ashore rakétavédelmi komplexum építése Európában. A romániai Deveseluban 2015 decemberében átadott támaszpont után a lengyelországi Redzikowo repülőterén létesítenek egy – az egységes európai rakétavédelmi rendszer részét képező – újabb bázist. A tervek szerint 2018-ban hadrendbe álló támaszponton Aegis BMD 5.1 harcászati rendszert és SM-3 Block IB és IIA elfogórakétákat alkalmaznak majd, Európa északi részét védve ezzel.

U.S. Army

KAMOVOK EGYIPTOMNAK

Az orosz kormány bejelentette: Kamov Ka-52K kétüléses harci helikoptereket vásárolt Egyiptom. A negyvenhat – hajófedélzeti üzemeltetésre is alkalmas – modern harci helikopter beszerzése összefügg a két Mistral-osztályú, partraszállást támogató hajó ügyével is; ezeket az embargó miatt Oroszország helyett kapja meg Egyiptom. Az arab országnak nagy szüksége van a 9M120 Ataka és 9K121 Vihr irányított páncéltörő rakétákkal, 80 milliméter űrméretű, nem irányított rakétákkal és egy 30 milliméteres gépágyúval felszerelt helikopterekre.

Sputnik

MODERNIZÁLT LÁNCTALPASOK

A BAE Systems nyolevankétfélmillió dollár értékben modernizálhatja a brazil tengerészgyalogság kétültű páncélozott járműveit. A védelmi tárca az előregedett AAV7A1 lánctalpas járműveket újíttatja fel, többek között a teljes hajtásláncot cserélve. A huszonhárom AAV7A1 RAM/RS új, jobb felfüggesztést is kap, így a terepen gyorsabban szállíthatja a lövészkatonákat. A 2017 végére záruló modernizáció ugyanakkor nem érinti a járművek tűzvezető rendszereit, illetve fegyverzetét, így marad a 40 milliméter űrméretű Mk19 automata gránátvető és a 12,7 milliméteres M2HB nehézgéppuska.

defenseindustrydaily.com

KABULI ÚJÉV-KÖSZÖNTÉS

A Kabulban szolgáló magyar Mi-17-es légi tanácsadók számára rendhagyó volt az év fordulója. Mivel a missziót illetően nekik még nem érkezett el a számadás ideje, és 2015 utolsó napját is munkával töltötték, újévi fogadkozás helyett úgy döntöttek, hogy nem holmi ígéretekkel, hanem sporttal vágnak neki 2016-nak. Így aztán szó szerint átfutottak az új évbe. Szilveszter napján, munka után, 15 órakor kezdtek a teljesítményfutást, amelynek során a csapat tagjai egymást váltva, január elsején 15 óráig, azaz 24 órán át futottak a bázis edzőtermében. Az eredmények magukért beszélnek: több mint 220 kilométer, csaknem 19 000 elégetett kalória; a legtöbbet teljesítők pedig több mint öt órát futottak egy nap leforgása alatt.

Kép és szöveg: Kovács Krisztián őrnagy

MEDÁLPARÁDÉ PRISTINÁBAN

A magyar–portugál KFOR Harcászati Tartalék Zászlóaljban szolgáló, az MH 5. Bocskai István Lövészdandár állományába tartozó több mint száz magyar katona az alegység „Két nemzet, egy erő” jelmondatához hűen közös ceremónián vehette át a békefenntartó tevékenységért járó NATO Balkán medálokat. A pristinai Slim Lines táborban megtartott ünnepségen Carlos Macieira alezredes, a zászlóalj parancsnoka beszédében méltatta a tizenharmadik váltás tagjainak hozzáállását és teljesítményét. Ezt követően Korom Ferenc dandártábornok, a KFOR parancsnokhelyettese, magyar nemzeti rangidős képviselő köszönte meg a katonák munkáját.

Kép és szöveg: Papp Béla százados

SARKANTYÚS KATONÁK

Öt magyar békefenntartó is kiérdemelte az Egyesült Államok Hadseregében (US Army) tradíciónak számító sarkantyú viselésének jogát, amely annak adható, aki teljesíti a lovassági fegyvernem (Cavalry) csapatainak szakkiképzését. Az amerikai vezetés alatt álló KFOR Keleti Többnemzeti Harccsoport alárendeltségébe tartozó magyar Delta század több katonája is vállalta a kihívást. A járőrbajnoksághoz hasonló gyakorlatsort angol vezénylési nyelven, továbbá az amerikai hadseregben rendszeresített teljes menetfelszerelésben és fegyverzetben kellett végrehajtani, s végül Ágoston Zoltán hadnagy, Hideg István őrmester, továbbá Dóka Szilárd, Dóka Mátyás és Gál Róbert szakaszvezetők is sikerrel vették az összes akadályt.

Kép és szöveg: Koós Sándor zászlós

LÁTOGATÁS AZ EUFOR-NÁL

Alain J. Parent altábornagy, a nápolyi NATO Szövetséges Összhaderőnemi Parancsnokság (Allied Joint Force Command, JFC) parancsnokhelyettese látogatást tett Szarajevóban, a Butmir táborban települt EUFOR-főparancsnokságon (HQ EUFOR), ahol találkozott az EUFOR törzsfőnökével, Mihócza Zoltán dandártábornokkal. A megbeszélésen Parent altábornagy tájékozódott az EUFOR-misszió jelenlegi tevékenységéről, majd ezt követően hivatalos ebéden vett részt a szarajevói NATO-parancsnokságon. A nápolyi NATO Szövetséges Összhaderőnemi Parancsnokság a katonai műveletek előkészítését, tervezését és végrehajtását koordinálja. Parent altábornagy tavaly nyáron vette át a parancsnokhelyettesi b osztását.

Kép és szöveg euforbilorg (fordította: Eszes Boldizsár)

VÁLTÁS SZARAJEVÓBAN

Az előzetes terveknek megfelelően megtörtént a váltás Szarajevóban, az MH EUFOR Kontingensnél. Az erről szóló dokumentumot Csaba Tibor alezredes, a tizenhetedik, valamint Fürst Tamás ezredes, a tizennyolcadik váltás parancsnoka ünnepléses keretek között írta alá. A hazautazás reggelén megtartott sorakozón a két parancsnok a teljes személyi állomány előtt jelentette be az átadás-átvétel tényét, majd levonták a 17. váltás állományának döntő részét biztosító MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred zászlaját, illetve felhúzták az MH 64. Boconádi Szabó József Logisztikai Ezred lobogóját.

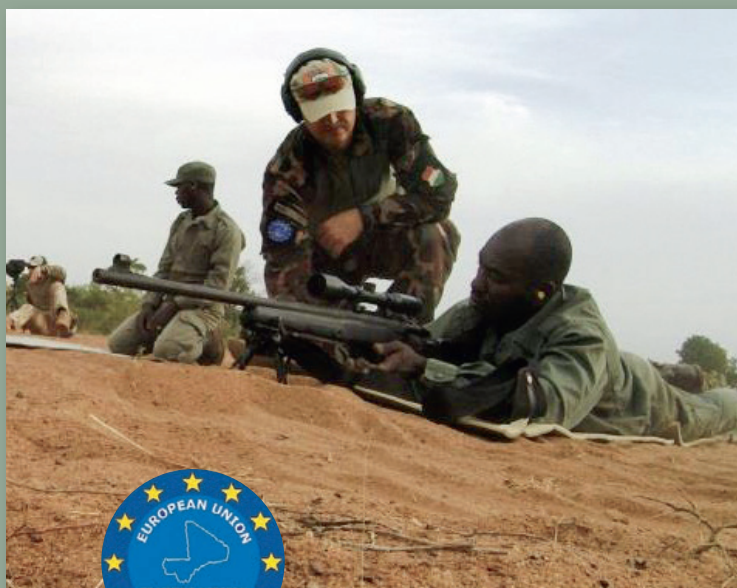

Kép és szöveg: dr. Hajós Dezső ömt. alezredes

KIKÉPZÉS MALIBAN

Az EUTM Mali mesterlövész kiképző-csoportnál történt váltást követően jelenleg négy portugál, illetve az MH 5. Bocskai István Lövészdandár 39. lövész zászlójától érkezett két magyar katona végzi a mali hadsereg GTIA 7 kiképző zászlójának mesterlövészeinek felkészítését. Az első lövészeteken 100, illetve 200 méter távolságra helyezik ki célokat, ám a kiképzés végén már 400 méterre is pontosan kell löniük a katonáknak. Kiképzésre várnak a mali csendőrszázalaj (Gendarmerie) mesterlövészei is, akiket a finn TIKKA T3-as fegyver használatára képeznek át.

Kép és szöveg: Tóth István zászlós és Ivancsó Krisztián főtörzsőrmester

A hagyományos hadviselés jegyében

A HOLLAND KAPCSO

A MAGYAR HONVÉDSÉG KÉTOLDALÚ KATONAI KAPCSOLATAI KÖZÖTT KÜLÖNLEGESNEK MONDHATÓ A HOLLAND HADERŐHÖZ FÜZŐDŐ VISZONY. TÍZ ÉVVEL EZELŐTT ÉPPEN TŐLÜK VETTÜK ÁT AFGANISZTÁNBAN, BAGHLAN TARTOMÁNYBAN, AZ ÚJJÁÉPÍTÉST SEGÍTŐ SZOLGÁLATOT, A HOLLANDOK PEDIG JÓ IDEJE, KÉTÉVENKÉNT, TÉRÍTÉS ELLENÉBEN AZ MH BAKONY HARCKIKÉPZŐ KÖZPONT (MH BHK) ÁLTAL FELÜGYELT ÉS MŰKÖDTETETT GYAKORLÓTEREKEN TARTANAK HADGYAKORLATOKAT.

A míg 2014-ben holland részről inkább a légitörő volt a főszerep, addig most a szárazföldieké: e sorok írásakor – a Várpalota Challenge 2016 keretében – a Holland Királyi Hadsereg 43. gépesített dandárjának egy zászlóalj-harcscsoportja, illetve egy műszaki zászlóalj tartózkodik Várpalota–Újdörögdtérségében. A közel kétezer fő – mintegy hétszáz technikai eszközzel – a hagyományos hadviseléssel kapcsolatos kiképzési feladatokat

gyakorolja, egészen február közepéig. A cél: felkészülés az előttük álló NATO-szintű képességellenőrzésre. A holland kiképzési és felkészülési módszer hasonló a Magyar Honvédségben alkalmazotthoz: a különféle kisebb alegységek megfelelő szintű összekovácsolását komplex, zászlóalj-harcscsoport szintű harcászati gyakorlat zárja. A dandár tüzérségi eszközei pedig január végén nagyszabású éleslövészetet hajtottak végre. Érdeemes megjegyezni, hogy a Hollandia

északkeleti részén elterülő Drenthe tartomány Havelte városának környékén állomásozó 43. gépesített dandár – haditechnikai eszközparkjának köszönhetően – szükség esetén akár Hollandiától távol is bevethető. Sőt, nem csupán békeidős, illetve háborús feladatok ellátására képes, hanem, ha a helyzet úgy kívánja, katasztrófa esetén is helyt tudnak állni. A dandár technikai eszközparkjának gerincét a modern, 35 milliméter űrméretű gépágyúval ellátott CV90 gyalogsági harcjárművek és a Fennek típusú páncélozott felderítő harcjárművek

adják. Utóbbiak zárt hálózaton keresztül, közvetlenül a parancsnokságnak képesek elküldeni a felderített adatokat. Meg kell említeni a holland haderőben rendszeresített, 155 milliméteres löveggel felszerelt PzH (Panzerhaubitze) 2000 önjáró tarackot is, amely a szakemberek szerint napjaink egyik leghatékonyabb tüzérségi eszköze. Ezekkel az eszközökkel a dandár bármilyen típusú szárazföldi terepen képes műveleti feladatainak ellátására.

Magyar és holland katonák nem csupán Afganisztánban, de a NATO és az Európai Unió számos műveletének keretén belül – például Koszovóban és Szomáliában is – szolgáltak együtt. A holland haderő katonái egyébként nemcsak Magyarországon, hanem például Kanadában vagy az Amerikai Egyesült Államokban is rendszeresen tartanak nagyszabású hadgyakorlatokat. A szárazföldi erőkből, légiereből és haditengerészetből álló holland hadsereg összlétszáma mintegy 54 000 fő.

De vajon miért gyakorlatoznak nálunk a holland katonák? Oszlánszki Béla alezredes, az MH BHK parancsnokhelyettese elmondta, hogy a Holland Királyság természeti adottságai nem teszik lehetővé az ilyen típusú hadgyakorlatok hazai lebonyolítását.

– A magyarországi központi gyakorló- és lőtér (közismertebb nevén a nullaponti gyakorlóter) 250 négyzetkilométer kiterjedésű, ahol – a megfelelő szabályok betartásával – a hagyományos hadviselés során alkalmazott összes manővert lehet gyakorolni. A hollandok eddigi visszajelzései részben azért is pozitívak, mert a hatalmas területen a terepviszonyok is rendkívül változatosak.

Ha már terep, fontos kiemelni, hogy a lőtér nagy része (a Natura 2000 program részeként) természetvédelmi terület. Éppen ezért a Várpalota Challenge 2016 gyakorlaton a kiszolgáló alakulat, az MH BHK egyik fontos feladata, hogy biztosítsa a környezetvédelmi előírások maradtalan betartását.

– Minden holland századhoz egy-egy összekötő tisztet vezényeltünk, akik folyamatosan a vendégek mellett tartózkodnak. Ezek a tisztek környezetvédelmi szempontból (is) segítik, támogatják a holland katonák munkáját, illetőleg, ha szükséges, a megfelelő módon beavatkoznak – közölte a parancsnokhelyettes.

A gyakorlattal kapcsolatban a várpalotai alakulat elődleges feladata, hogy biztosítsa a lőtér használhatóságát, és megteremtse minden, a Várpalota Challenge 2016 sikeres végrehajtásához szükséges körülményt. Például a holland katonai sátrak fűtéséhez szükséges olaj is a várpalotai alakulat közreműködésével jut el az újmajori táborba. Éleslövészetkor feladatuk a célok előkészítése, illetve a lövészetet biztosító személyi állomány kijelölése, megfelelő szintű felkészítése. Emellett a gyakorlat során várható nagyobb hanghatással járó műveletekről, a jelentősebb katonai konvojok mozgásának időpontjairól és útvonaláról

értesítik a környékbeli települések lakosságát, illetve az erdészeteket, vadásztársaságokat is.

A holland 43. gépesített lövészdandár állománya úgynevezett kombinált átcsoportosítással érkezett hazánkba. A katonák nagy része légi úton, míg az eszközök döntő többsége – összesen tizenhét szállítmány – vasúton tette meg az utat. A gyakorlat befogadó nemzeti támogatása ebben az esetben azt is jelentette, hogy a szállítmányok kirakásáig a Magyar Honvédség különböző alakulatai (az MH BHK mellett az MH 43. Nagysándor József Híradó- és Vezetéstámogató Ezred, az MH 54. Veszprém Radarezred, az MH Közlekedési Központ, illetve az MH Pápa Bázisrepülőtér) Várpalotán, Hajmáskéren, Veszprémben, Tapolcán és Pápán is részt vettek a feladatban. Nem mellesleg a bázisrepülőtér a hollandok logisztikai utánpótlásának fő bázisa, egyebek mellett azért, mert a tizenkét ország működtette stratégiai légi szállítási

képességből ők is kiveszik a részüket. A katonai konvojok mozgásának zökkenőmentes lebonyolítása érdekében az MH 64. Boconádi Szabó József Logisztikai Ezred mozgásbiztosító-kísérő részleggel segíti a külföldi vendégek munkáját.

– Ez a hadgyakorlat számunkra is nagyon hasznos tapasztalatokkal jár. Egyrészt remek alkalom arra, hogy gyakoroljuk a befogadó nemzeti támogatással kapcsolatos feladatainkat. Nem mellesleg pedig napi szinten látunk bele a hollandok kiképzési módszereibe. Részben azért, mert az MH Összhaderőnemi Parancsnokság nálunk települő gyakorlatirányító csoportját is nagy részben várpalotai katonák alkotják. Mind a döntőki, mind a kiképző állományunk sokat profitál a Várpalota Challenge 2016 gyakorlatból – zárta beszélgetésünket Oszlánszki Béla alezredes.

(Felvételeink a holland haderő két évvel ezelőtt, szintén Várpalotán tartott gyakorlatán készültek.)

VÁLTOZÁSOK A TISZA ZÁSZLÓALJNÁL

Magyarországtól Románia vette át a Tisza Többnemzeti Műszaki Zászlóalj vezető nemzeti szerepét. Az átadás-átvétel okmányait a budapesti Hotel Hadikban tartott találkozón dr. Orosz Zoltán altábornagy, a Honvéd Vezérkar főnökének helyettese és Cristinel Cernea vezérőrnagy, román vezérkarifőnök-helyettes írták alá. Az elkövetkező időszakban több nagy horderejű változás várható az alakulatnál, amelynek a tervek szerint a Tisza mellett a Dunára is kiterjed majd a működési területe. Ezen felül Szerbia is csatlakozni készül a jelenleg négy ország (Románia, Magyarország, Szlovákia, Ukrajna) alkotta zászlóaljhoz.

Snoj Péter; fotó Dévényi Veronika

KÜLSZOLGÁLATRA INDULNAK

Kiválóan felkészültek, büszkék vagyunk az önök teljesítményére. Elvárom, hogy a már bizonyított szakmaisággal és fegyelmezettséggel szolgáljanak Irakban és Koszovóban is – köszönt el az MH IKBK (Iraki Kiképzés-biztosító Kontingens) második és az MH KFOR Kontingens tizennegyedik váltásának tagjaitól Hódmezővásárhelyen dr. Böröndi Gábor dandártábornok, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság szárazföldi haderőnemének főnöke. A két alegység létszáma több mint 400 fő, és alapvetően mindkét váltás az MH 5. Bocskai István Lövészdandár katonáiból áll. A kontingensek – Huszár Ferenc alezredes, illetve Hodoniczki Mátyás őrnagy vezetésével – februárban utaznak ki a műveleti területekre.

Kép és szöveg Galambos Sándor

FELKÉSZÜLÉS A MISSZIÓKRA

Szolnokon, az MH Béketámogató Kiképző Központban az idei év az ENSZ Ciprusi Békfenntartó Missziójának 39. kontingensébe, illetve az Európai Unió Grúziai Megfigyelő Missziójába induló negyvenegy katona négyhetes felkészítésével kezdődött. A külszolgálatra készülők először elméleti foglalkozásokon vettek részt, majd békefenntartói lögyakorlatot hajtottak végre. Február elején hat szerb katona is csatlakozott hozzájuk, akik Cipruson a magyar kontingens állományával együtt teljesítenek majd szolgálatot. A közös felkészülés az MH Bakony Harckiképző Központ táborfalvi gyakorlóterén ér véget, zárógyakorlattal.

*Kép és szöveg
Bá M elinda*

PARANCSNOKI VIZIT

Horváth Gábor dandártábornok, az MH 25. Klapka György Lövészdandár parancsnoka látogatást tett a Dunántúli Ideiglenes Alkalmi Kötelék (DIAK) állományánál. A parancsnoki vizit Kaposváron, a DIAK-törzs harcálláspontjának megtekintésével kezdődött, ahol többségében a tatai lövészdandár katonái teljesítenek szolgálatot. Miután Sipos Antal ezredes, a dandár törzsfőnöke, a DIAK jelenlegi váltásának parancsnoka ismertette a kötelék feladatait, a tábornok megszemlélte a Nagykanizsán állomásozó manőverszázad elhelyezési körülményeit, majd szolgálati helyükön, a letenyei tranzitzonejében kereste fel a kötelék katonáit.

*Kép és szöveg:
Vizinger Diána dandártábornok*

PÁLYAVÁLASZTÁSI NAP

Az MH Hadkiegészítő és Központi Nyilvántartó Parancsnokság 4. Toborzó és Érdekvédelmi Központjának szakemberei a közelmúltban pályaválasztási napon vettek részt a Kaposvári Szakképzési Centrum Eötvös Lóránd Műszaki Szakközépiskolájában. A toborzóiroda munkatársai az elmúlt tanévben összesen húsz közoktatási intézmény harmadikos és negyedikos diákjainak tartottak a honvédelmi pályát népszerűsítő előadásokat. Ezúttal egy bő osztálynyi érdeklődőnek adtak részletes tájékoztatást az MH Altiszti Akadémián zajló két éves, OKJ-s, iskola-rendszerű katonai szakképzésről.

Kép és szöveg: Kálmánfi Gábor

TANFOLYAMZÁRÓ ÜNNEPSÉG

Tizenhárom zászlóaljszintű vezénylőzászlós végezte el az MH Altiszti Akadémián a legmagasabb szintű hazai alttisztképző kurzust, az Összhaderőnemi Vezető Altiszti Tanfolyamot. A szeptemberben kezdődött képzés hallgatói alapvetően stratégiai és harcászati, valamint aktuális biztonságpolitikai témákban bővítették ismereteiket. Tanfolyamzáró ünnepségükön részt vett Bozó Tibor dandártábornok, az MH Altiszti Akadémia parancsnoka és Kriston István főtörzszászlós, a Magyar Honvédség vezénylőzászlósja is. A végzettek közül a „Primus inter pares” (Első az egyenlők között) díjat Zsíros Tamás törzszászlós, a legjobb tanulmányi eredményért járó oklevelet pedig Manzák Attila törzszászlós érdemelte ki.

Révész Béla; fotó: Dévényi Veronika

MEGEMLÉKEZÉS HEJCÉN

A tíz éve, Hejce közelében lezuhant szlovák gépen meghalt katonák élete, a tragikus véggel együtt, például szolgálhat mindenki számára – hangsúlyozta Áder János köztársasági elnök a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei település emlékhelyén tartott beszédében. A tragédiáról, amelyben negyvenkét, a koszovói KFOR-békemisszióból hazatérő szlovák katona vesztette életét, minden év január 19-én megemlékeznek. A tizedik évfordulón ott volt és beszédet mondott Andrej Kiska, a Szlovák Köztársaság elnöke, Patrick Turner, a NATO műveletekért felelős főtitkárhelyettese, elhelyezte a kegyelet és a megemlékezés virágait dr. Simicskó István honvédelmi miniszter és dr. Benkő Tibor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke, illetve szlovák részről Martin Glvac védelmi miniszter és Milan Maxim vezérezredes, vezérkari főnök is.

Nyulas Szabolcs; fotó Dévényi Veronika

A BÉKE ÉS A BIZTONSÁG SZOLGÁLATÁBAN

A katonák szerte a világban a békét és a biztonságot szolgálják, ezért a civileknek tisztelniük kell a fegyveres erők tagjait – mondta dr. Simicskó István honvédelmi miniszter a Stefánia Palotában tartott ünnepségen, ahol a Budapesten akkreditált katonai attasékat köszöntötte az új esztendő alkalmából. A tárcavezető beszédében rámutatott a migrációs válság és a terrorizmus okozta kihívásokra, s az ebből adódó szolgálatért is köszönetet mondott a Magyar Honvédség katonáinak. Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy tovább nem lehet halogatni a modernizációt, hiszen mostanra – a sorozatos átalakítások miatt – létszámában és képességeit tekintve is megfogyatkozott hadserege van Magyarországnak.

Nyulas Szabolcs; fotó Galovtsik Gőor

A DONI HŐSÖK EMLÉKE

Nemcsak áldozatot hoztak, példát is mutattak a Magyar Királyi 2. Honvéd Hadsereg katonái 73 évvel ezelőtt a Don mentén vívott harcokban – jelentette ki Vargha Tamás, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum udvarán, a doni áttörés évfordulóján rendezett megemlékezésen. Az államtitkár kiemelte, hogy azok a magyar katonák, akikre emlékezünk, a hazától 1500 kilométerre, mínusz 35-40 Celsius-fokos fagyban is megkísérelték a lehetetlent: a náluk sokkal erősebb szovjet haderő feltartóztatását. A megemlékezés koszorúzással, illetve a 16. Doni Hősök Emléktúra menetparancsának átadásával folytatódott.

Nyulas Szabolcs; fotó Galovtsik Gőor

BRÜSSZELI TANÁCSKOZÁS

Dr. Benkő Tibor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke képviselte hazánkat Brüsszelben a NATO Katonai Bizottságának 174. ülésén. A tanácskozás résztvevőit Jens Stoltenberg NATO-főtitkár tájékoztatta a Walesben elfogadott döntések megvalósításának eredményeiről, illetve a biztonsági helyzet változásaiból adódó feladatokról, majd a vezérkari főnökök áttekintették az afganisztáni Resolute Support művelet, valamint a mediterrán párbeszéd (Mediterranean Dialogue) helyzetét. Az ülés szünetében, a két ország hadserege közötti együttműködés érdekében végzett munkája elismeréséül, a szlovák fegyveres erők vezérkari főnöki emlékérmének arany fokozatával tüntette ki dr. Benkő Tibor vezérezredest szlovák partnere, Milan Maxim vezérezredes.

Kép és szó eg Honvéd Vezérkar és nato.int

A MAGYAR KULTÚRA NAPJÁN

Mi magyarok is számtalanszor szembekerültünk a kérdéssel: hol a helyünk a világban? Mindig egyértelmű volt számunkra, hogy anyanyelvük hordozza a magyarságtudatot, amelynek egyik legfontosabb megnyilvánulása a magyar irodalom – mondta Kun Szabó István vezérőrnagy, a magyar kultúra napja alkalmából rendezett központi ünnepségen. A Honvédelmi Minisztérium társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkárának beszéde után kitüntetések és emléktárgyak átadásával ismerték el a kultúránkért tevékenykedő katonák és civil alkalmazottak munkáját, majd a Magyar Honvédség amatőr művészeinek alkotásait bemutató „Vár állott, most köhalom” című kiállítás megnyitójára is sor került.

Snoj Péter; fotó Krasznai-Nehrebeczky Mária

NAGY VOLT AZ ÉRDEKLŐDÉS

Tizenhatodik alkalommal rendezték meg az Educatio Nemzetközi Oktatási Szakkiállítását Budapesten. A SYMA rendezvényközpontban tartott háromnapos eseményen a korábbi évekhez hasonlóan ezúttal is hatalmas érdeklődés övezte az immár mind a négy karát bemutató Nemzeti Közzolgálati Egyetem kiállítását, de jelentős tömeg gyűlt össze az MH Altiszti Akadémia standjánál is, ahol az MH Hadkiegészítő és Központi Nyilvántartó Parancsnokság toborzói és a KatonaSuli-program népszerűsítői is segítettek a tájékozódást. Szintén nagy tömegeket vonzottak a különböző katonai bemutatók, a tűzszerészrobot, a lézervívész, illetve a repülőgép-szimulátor is.

Révész Béla; fotó Rácz Tünde

A békemegőrzést tanítják

FELKÉSZÍTÉS ÉS MEGÚJULÁS

ÖTVENHÉT NEMZETKÖZI ÉS NEMZETI FELKÉSZÍTÉS, NÉGY ANGOL NYELVI KÉPZÉS, KÖZEL KÉTEZER KATONA MISSZIÓS ALKALMASSÁGI KÖVETELMÉNYEINEK FELMÉRÉSE, ÖNKÉNTES MŰVELETI TARTALÉKOSOK BEOSZTÁSRA TÖRTÉNŐ FELKÉSZÍTÉSE, ÉS NÉHÁNY ELŐRE NEM TERVEZETT FELADAT – SŰRŰ ÉVET HAGYOTT MAGA MÖGÖTT AZ MH BÉKETÁMOGATÓ KIKÉPZŐ KÖZPONT.

Több mint háromezer-kétszáz katona külszolgálatra történő felkészítését, nyelvi képzését, ismeretszintjének felmérését, valamint kiképzését hajtották végre az elmúlt évben a szolnoki MH Béketámogató Kiképző Központ munkatársai. Ez pedig majdnem a duplája annak a létszámnak, amellyel a 2014-es évet zárták.

– A korábbiakhoz képest az elmúlt esztendőben még több feladatot kaptunk, és delegációkból sem volt hiány. Többek között meglátogatta a kiképző központot Kristin Lund vezérőrnagy asszony, az ENSZ ciprusi katonai erőinek parancsnoka, és jártak nálunk a nemzetközi szer-

vezet békeműveleti főosztályának (United Nations Department of Peacekeeping Operations) képviselői. Mindemellett lebonyolítottunk három olyan szemináriumot, amelyek számunkra is új kihívást jelentettek. Ilyen volt a németországi Saber Junction 2015 gyakorlatra történő felkészülés jegyében tartott emberi jogok szeminárium, amelyet az Amerikai Egyesült Államok Védelmi Együttműködési Irodájával közösen valósítottunk meg. A tematika az emberi jogok tiszteletének és védelmének, a nemzetközi és a nemzeti fegyveres konfliktusok törvényi hátterének, a rendőri és a katonai erők alkalmazásának, a katonai célok kiválasztásának, a fegyverhasználat szabályainak és a nemzetközi hadijognak a fő témaköreit foglalta magában. Ugyancsak tavaly szerveztünk első alkalommal fejlesztő foglalkozást az MH Összhaderőnemi Parancsnokság alárendeltségébe tartozó alakulatok törzseiben dolgozó altisztek részére; ezeket az Amerikai Szárazföldi Haderőnem Európában állomásozó csapatai parancsnokságának kiképzői tartották. Az úgynevezett Military to Military program keretében a kiképzők tájékoztatást adtak a különböző szintű harcvezető központok rendeltetéséről, működtetésükről. Emellett a résztvevők átismételték a katonai döntéshozatali folyamat elemeit, és az oktatókkal közösen értelmezték többek között a törzs altisztjeinek szerepét és feladatait. A Finn Fegyveres Erők Nemzetközi Kiképző Központjának munkatársaival pedig a V4 EU-harcsoport felkészítése keretében rendeztünk egy háromnapos, angol nyelvű szemináriumot, amelyen lengyel, szlovák és cseh partnereink is részt vettek – a magyar katonák mellett. Az északi országok együttműködésének területeiről és a közös munka továbbfejlesztésének lehetőségeiről hallgattunk meg néhány előadást, ezt követően pedig nemzetközileg elismert

Apáti Zoltán
ezredes

szakemberek segítségével elemeztük Európa jelenlegi biztonságpolitikai helyzetét, az ukrán válság kialakulásának okait, következményeit és hatásait. Áttekintettük az Európai Unió és Oroszország viszonyát, valamint az úgynevezett hibrid hadviselésből adódó katonai kihívásokat is – lapozta a 2015. év kiképzési naplóját Apáti Zoltán ezredes, a kiképző központ parancsnoka.

A szolnokiak azonban a múlt esztendő során nem csak a nemzetközi konferenciák szervezésében kaptak pluszfeladatokat. A számukra hagyományosan nevezhető kiképzés terén is lényegesen több munkájuk volt, mint a korábbi években.

– Kivettük a részünket az MH Iraki Kiképzés-biztosító Kontingens katonáinak felkészítéséből is. Tavaly

egyébként a Maliba és a Szomáliába indulók létszáma volt a legkevesebb: mindkét misszió három-három főből állt. A mi szempontunkból azonban teljességgel lényegtelen az, hogy egy adott kurzusunkon mennyien vesznek részt. Az elméleti foglalkozásokat három hallgató esetén is ugyanolyan körültekintéssel és alaposággal kell megszerveznünk, azokra ugyanúgy kell készülnünk, mint a nagy létszámú csoportok esetében. Nem az számít, hogy hányan ülnek a tanteremben.

Ugyancsak mi voltunk a házigazdái a Magyar Honvédségnél első alkalommal végrehajtott úgynevezett „B+H” harcjárművezető-képzésnek is. Ezen az öthetes felkészítésen az MH 5. Bocskai István Lövészdandár és az MH 25. Klapka György Lövészdandár harmincnégy katonája vett részt. A harcjárműveket az MH 88. Könnyű Vegyes Zászlóalj biztosította, a vezetési gyakorlatokat pedig a hajdúhadházi bázison hajtották végre. A tanfolyam oktatói közül ketten kiképző központunk önkéntes műveleti tartalékosai voltak, akik civilben a képzéssel egybevágó foglalkozást üznek: gépjárműoktatóként autósiskolákban dolgoznak. A fentiekén kívül bekapcsolódtunk a Határozott Fellépés 2015 gyakorlatra és a Közös Akarat feladatra történő felkészítésbe is: a törzsekben dolgozóknak tartottunk törzskiképzést hat alkalommal. Az pedig természetes, hogy önkéntes műveleti tartalékosaink kiképzését is magunknak kellett végrehajtanunk. Nagy létszámról van szó, ezért a szervezési és gazdasági szempontokat figyelembe véve őket a Ciprusra induló kontingens felkészítésének utolsó két hetére hívtuk be. Az első héten elméleti foglalkozásokat tartottunk nekik, majd pedig – párhuzamosan a ciprusi misszióba készülőkkel – terepfoglalkozásokon vettek részt Táborfalván. Tudni kell: nekünk nagy segítség,

hogy tartalékosaink közül néhányan komoly missziós tapasztalatokkal és elismerésre méltó nyelvtudással rendelkeznek. Ők oktatóként tevékenykednek nemzetközi katonai megfigyelői tanfolyamainkon. Az oktatói csereprogram keretében, partner kiképző központok felkérésére, tavaly tizennégy alkalommal külföldön is szerepet vállaltak kiképzőink. Tiszteket és altiszteket küldtünk Finnországba, Németországba, Ausztriába, Horvátországba, Szerbiába és Bosznia-Hercegovinába a hasonló feladatú kiképző központokba, ENSZ-, NATO- és EBESZ-felkészítésekre – folytatta a parancsnok.

Az új és az előre nem tervezett feladatokból eredő leterheltség azonban a legkisebb mértékben sem csökkentette a szolnoki alakulat már hagyományosnak tekinthető kurzusainak színvonalát.

– Évente két alkalommal (nyáron és ősszel) tartjuk az ENSZ békeműveleti főosztálya által akkreditált nemzetközi katonai megfigyelői tanfolyamainkat, a külszolgálatra készülőknél pedig tavaly harmincnolc kurzust vezetünk le. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem honvédtisztjelöltjei részére kétszer szerveztünk egy-egy hetes kiképzést, amelyen az alapvető békeműveleti eljárásokat és technikákat ismerhették meg; az előadások és a gyakorlati foglalkozások többsége angolul folyt. A fentiekkel

párhuzamosan négy angol nyelvi felkészítésre is sor került; ezeken összesen több mint száz hallgató vett részt – sorolta Apáti ezredes.

A kiképző központ munkatársainak egybehangzó véleménye szerint azonban 2015 legjelentősebb eseménye a távoktatási rendszer bevezetése érdekében tett első lépés volt.

– A 2014. év végén – együttműködve a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának Katonai Vizsgaközpontjával, rövid felkészítés után – használhattuk az úgynevezett ILIAS távoktatási és vizsga-keretrendszerét, ez a lehetőség pedig már a közeljövőben jelentős mértékben megváltoztatja

a külszolgálatra történő és a nyelvi felkészítés struktúráját. A rendszert először tavaly, az MH 5. Bocskai István Lövészdandárnál alkalmaztuk „élesben”, az úgynevezett missziósalkalmassági követelmények felmérése során; összesen közel ezer debreceni és hódmezővásárhelyi katonát vontunk be a távoktatás keretében történő vizsgába. A Katonai Vizsgaközpont által biztosított hozzáférést alkalmazva, a kollégáim jelenlétében minden katona saját kódjával lépett be a rendszerbe és töltötte ki a tesztlapot. Amikor pedig befejezte a munkát, a gép azonnal kiírta az értékelést. Az ILIAS kiválóan működött, a tapasztalatok ismeretében pedig már az

Az ENSZ békeművelési főosztálya újabb négy évre meghosszabbította az MH Békétámogató Kiképző Központ által vezetett nemzetközi katonai megfigyelői tanfolyamok (International Military Observer Course – IMOC) akkreditációját. Az ezt igazoló dokumentumot tavaly nyáron vette át Apáti Zoltán ezredes, a kiképző központ parancsnoka a Honvédelmi Minisztériumban.

alkalmazásának további lehetőségein gondolkodunk. Ennek a módszernek az az óriási jelentősége, hogy a misszióba készülők nem esnek ki a szolgálatból, az alakulatoknál lévő (kimondottan a missziókba jelentkezőktől elvárt ismeretszintet összefoglaló) törzsanyagból munka mellett, a saját maguknak diktált ütemben készülhetnek fel mind a vizsgára, mind pedig az összevont, illetve a kötelék-kiképzés végrehajtására. A személyi állomány kiválasztását segítő alkalmassági követelmények felmérésén túl, folyamatban van egy „békeművelési tudásbázis” összeállítása, amelyet a külszolgálatra készülő akár otthon is használhat ismeretszintjének bővítésére. A nyelvismeret felmérésében, szinten tartásában ugyancsak óriási lehetőségeket kínál az internetalapú rendszer, és hasznos lehet akkor is, amikor a hallgatók a felkészítéseink

hatékonyságát értékelik. A jelenleg Cipruson szolgáló kontingens tagjaitól egyébként már kaptunk visszajelzéseket, ezek pedig azt igazolják, hogy hasznos és eredményes az ILIAS al-

már a fejünkben van, csak a hardver hiányzik. Pontosabban a hardverek. Terveink megvalósításához ugyanis óriási szükségünk lenne korszerű számítógépekre – mondta a parancsnok.

Minden nap élesben

A NÉV KÖTELEZ

AZ MH EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT (MH EK) A MAGYAR HONVÉDSÉG TALÁN LEGISMERTEBB, LEGNÉPSZERŰBB ÉS LEGÖSSZETETTEBB SZERVEZETE. ÁLLOMÁNYÁNAK TAGJAI MISSZIÓBAN, HAZAI ALAKULATOKNÁL, A HATÁR MENTI FELADATOK ELLÁTÁSÁNÁL, KIKÉPZÉSI BIZTOSÍTÁSNÁL VAGY A SZERVEZET BÁRMELYIK TELEPHELYÉN NAP MINT NAP DOLGOZNAK EGYETLEN CÉL, AZ EGÉSZSÉG ÉS AZ ÉLET VÉDELMEÉNEK ÉRDEKÉBEN.

A Honvédkórház (HK) hosszú történetének legutóbbi és egyik legnagyobb változást hozó fordulópontja 2013 februárjában jött el. Miniszteri rendelet alapján az intézmény feladatrendszere kibővült, működési és szervezeti struktúrája megváltozott, és felvette a Magyar Honvédség Egészségügyi Központ nevet. A klasszikus értelemben vett Honvédkórház az új központ egyik szervezeti egysége lett. Az átalakítás óriási feladatnak bizonyult, a kirakós darabkái azonban végül egytől egyig a helyükre kerültek. Szabó István vezérőrnagy, az MH EK parancsnoka szerint az

Szabó István vezérőrnagy

átszervezés annyira komplex volt, hogy határidő módosítást kellett kérni az előljárótól.

– Hosszú folyamatról beszélünk, amelynek bizonyos részei még ma is tartanak. A legnagyobb kihívást a Honvédkórház feladatrendszerének átvizsgálása, valamint az akkori 12 telephelyes struktúra átalakítása jelentette. A telephelyek számát nyolcra csökkentettük, egyrészt a gazdasági racionalitás, másrészt a szervezet irányításának észszerűsítése miatt – mondta a tábornok.

Miután a feladatok száma nem lett kevesebb, az átszervezés a gyógyító részlegeknél nem jelen-

tett létszámleépítést, a betegellátás szempontjából inkább a vezetés-irányítás területén történt változás. A Honvédkórház teljes logisztikai és adminisztratív, ügyintéző rendszere átkerült az MH Egészségügyi Központhoz. Ez a HK szempontjából is pozitív fejlemény, hiszen az ott dolgozóknak csak a szakmai munkára kell koncentrálniuk.

– Változtatások persze a kórházban is voltak, de ez elsősorban annak köszönhető, hogy időközben átvettük a Károlyi Kórház teljes aktív ellátási tevékenységét. A gyógyító munka, az egészségügy feltételrendszere egyébként is folyamatosan változik, ehhez kell alkalmazkodnunk, mégpedig időnként nagyon gyorsan. A Honvédkórház egy kicsit más, mint a többi katonai szervezet, itt a rugalmasság napi rutin – tette hozzá Szabó vezérőrnagy.

Az MH EK létszáma jelenleg közel 3800 fő, ez még honvédségen belül is kiugróan magasnak számít egy szervezeten belül. Ebből mintegy háromezren a Honvédkórház állományában, a többiek a védelem-egészségügyi igazgatóságon, a gazdasági igazgatóságon, illetve a parancsnokságon és a törzsnél dolgoznak. Közel 800 katonát látja el itt a szolgálatát, akiket a legkülönbözőbb helyekre vezényelhetnek úgy, hogy közben a

központ betegellátó képessége nem csökkenhet. Az ellátás zavartalanságát és az imént említett alkalmazkodóképességet nem véletlenül kezeli kiemelten a vezetés.

– A tavalyi évet hihetetlen statisztikai adatok jellemzik. A járóbetegek száma meghaladta az egymilliót, s több mint 55 ezer fekvőbeteget kezeltünk. Ezek a számok jól mutatják, hogy a Honvédkórház a főváros és Észak-Magyarország betegellátásában megkerülhetetlen tényező, hiszen olyan intézmény vagyunk, amely a gyógyítás legszélesebb spektrumát

öleli fel. A gyermekellátáson kívül minden szakterület megtalálható nálunk. Hatalmas a sürgősségi központunk, ennek megfelelően a leterheltsége is az: naponta 150-200 esetet kezelnek itt – választa a parancsnok.

A sürgősségi ellátás a Honvédkórház legfontosabb területe, a hatalmas komplexum lelke, amely központi szerepet játszik mind a működésben, mind a költségvetésben. Az ellátás terén a többi osztály működése is szervesen kapcsolódik hozzá. Érthető, hogy a sürgősségi ügyelet vezetője munkaidő után egyben az intézet vezető ügyeletes főorvosa. Szabó vezérőrnagy szerint ezt a területet kezeltek és kezelik a mai napig a legnagyobb figyelemmel, és nem csak a betegellátás szempontjából.

– A sürgősségi esetek kezelése összetett problémamegoldást kíván. A kórház mindennapos működése bizonyos szempontból ekörül forog. Az ellátáson túl itt van a legnagyobb szükség a magabiztos kommunikációra, tehát a kollégáinkat ebből a szempontból is folyamatosan képezük, nem csak a speciális szakmai területeken. Aki a sürgősségre érkezik, sokkal kiélezettebben reagál bizonyos szituációkra, ezt nekünk kezelniük kell; meggyőzően elmagyarázni, mit miért teszünk – hallhattuk a parancsnoktól.

A nagy forgalom és az ellátottak száma hatalmas nyomást jelentenek a Honvédkórház dolgozóira, katonákra és közalkalmazottakra egyaránt.

Ebben a helyzetben minden pluszfeladat azonnali újratervezést, korrekciót igényel.

– A tervezett feladatok mellé sok olyan is jött, amelyekre nem számítottunk, mint például a migrációs hullámmal kapcsolatos határ menti egészségügyi teendők. Ebben a térségben az ősz folyamán már közel 100 kollégánk dolgozott, ez pedig az MH EK-ban maradt állományra jelentős pluszterhet rótt, hiszen a hiányzó munkáját értelemszerűen nekik kellett elvégezniük. Hasonló a helyzet a külföldi missziók esetén is: a központi betegellátás biztonsága semmilyen körülmények között, még katonáink távolléte idején sem sérülhet – mondta a vezérőrnagy.

Az MH EK kapcsán a sajtóban is gyakran kerül szóba az intézmény költségvetése. A büdzsé (amelyben a központi kerettől kezdve a pályázati pénzekig minden benne van) 2015-ben meghaladta a 32 milliárd forintot.

– Az összeg egyesek szemében nagynak tűnhet, de éppen a feladatszerük különbözősége miatt nem szerencsés összehasonlítani a kórházakat. Ahol ekkora sürgősségi központ és traumatológia van, a kiadások is nagyobbak, mint a kisebb kórházakban, amelyek nem működtetnek ilyen jellegű területeket – mutatott rá Szabó tábornok a feladatok és az arra irányított összegek közötti kapcsolatra.

Nem véletlen, hogy minden szakmai szegmens, amely a sürgősségivel összefügg (diagnosztika, traumatológia, sebészet), anyagilag is kiemelt figyelmet kap. Ezért könyvelhették el óriási sikerként azt a nyertes EU-s pályázatot, amelynek segítségével 1,7 milliárd forint értékben kicserélték a képződiagnosztikai berendezéseket. A hatás a CT- és a röntgengépek esetében azonnali volt: a várakozási idő csökkent, korábban a gyakorta 45 percig is elhúzódó CT-vizsgálatok ideje 4-5 percre rövidült.

– Az orvosok hamarabb jutnak hozzá a lelethez, így a beteg komfortérzete is jobb lesz. A sürgősségi munkánál ez hatványozottan fontos, hiszen ott nem érkezési sorrendben történik az ellátás, hanem az eset súlyossága szerint – mutatott rá az intézmény parancsnoka, hozzátéve: a gazdasági igazgatóság minden erejével azon van, hogy a gyógyítás szín-

vonását anyagi eszközökkel is javítani tudja. – Költségvetésünket pályázati pénzekkel igyekszünk kiegészíteni, de – miután a jogi környezet lehetővé teszi – szeretnénk a fizetős ellátások területén is betörni a piacra, értem ez alatt például a menedzser-szűrés végzését. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy a betegellátás és az abban dolgozók munkakörülményeinek színvonalát emelni tudjuk.

Bár az MH EK Honvédkórház a Semmelweis Egyetem Oktatókórháza és napjainkra regionális szinten a leg szélesebb körű betegellátásban is részt vesz, a Honvédkórház nem hagyhatja figyelmen kívül eredeti rendeltetését sem. A parancsnok szerint ezt az intézmény az egyik legfontosabb feladatként kezeli.

– Egy pillanatig sem feledhetjük el, hogy alapvetően katonai kórház vagyunk. Amellett, hogy a betegellátási kör kibővült, és a térség meghatározó intézményévé váltunk, kiemelt figyelmet fordítunk az egyenruhásokra. Éppen a szolgálatban lévő rendőrök és katonák érdekében működik a hon- és rendvédelmi koordinációs ügyeletünk, hogy az egyenruhások érezzék, az intézmény alapfunkcióját tekintve mindig is az ő ellátásukat szolgálja. Nyilvánvaló például, hogyha robbanás vagy lövedék okozta sérülés ellátásáról van szó, csak mi jöhetünk szóba – hangsúlyozta Szabó István vezérőrnagy.

Az egyenruhások ellátásán túl nagy figyelmet szen-

telnek a kórházban dolgozó katonai állomány megtartására is. A tábornok elmondta, már kidolgoztak egy véleményezésre váró katonai orvosi életpályamodellt annak érdekében, hogy a fiatal orvosokat a honvédségbe csábítsák, de ami ennél is fontosabb, meg is tudják tartani őket, szakmai perspektívát kínálhassanak nekik. A régen jól működő ösztöndíjrendszert például új formában állítanák vissza, hogy ezáltal is megkönnyítsék a toborzást. A probléma az ápolók és a szakdolgozók esetében szintén fennáll, hiszen a fluktuáció ott is igen magas, a verseny pedig nagy a kórházak között. A Honvédkórház még így is kivételes helyzetben van, a kimagasló szakmai munka miatt az intézetbe presztízs bekerülni rezidensként.

– Óriási ezen a téren is a kereslet, a Honvédkórház pedig jó ajánlólevelet jelent, s ezért is szeretnénk megtartani a katonai orvosokat. Inspiráló tényező lehet a jövedelem (amiben segít az életpályamodell illetmény-átalakítása), a feladatrendszer, hiszen a szakmai kihívás óriási motiváció, valamint a szakmai központok tevékenysége. Utóbbi tekintetében a kórház azért is speciális, mert nemcsak az elődöntésmények, de azok szakmai kultúrája is összeolvadt, így olyan szakmai központok alakulhattak ki, amelyek Magyarországon kimagasló teljesítményt nyújtanak – jegyezte meg a parancsnok.

Jellemző az MH EK működésének összetettségére, hogy amikor arról kérdeztük Szabó István vezérőrnagy

gyot, melyik eredményükre a legbüszkébb a tavalyi évből, nem tudott választani, inkább sorolni kezdte a sikereket.

– Kimagasló teljesítmény volt a határ menti teendők ellátása úgy, hogy közben az MH EK zökkenőmentesen működött tovább. Mindenki tudta a dolgát, mindenki érezte a feladat fontosságát. Gazdasági téren hatalmas eredmény, hogy az év végére sikerült 2 milliárd forint alá csökkenteni az adósságunkat. Ez még mindig soknak tűnik, de ne feledjük, ez a szám 2012-ben még 8 milliárd volt. Ebben persze minden benne van, az állami konszolidáció, a fenntartó által biztosított források, de akkor is jelentős eredmény. A nyertes 1,7 milliárdos EU-s pályázat szintén kiugró siker, ahogyan az is, hogy be tudtuk fejezni a Károlyi Kórház integrációját.

Új dolgokba is kezdünk. Megteremtettük a távleletezés technikai alapjait, hogy orvosaink otthonról is végezhető munkájával a benti ügyeket tehermentesítsük. A fizikai alkalmassági rendszert rugalmasabbá és gyorsabbá tesszük. Kidolgoztuk az úgynevezett honvéd testalkati programot, amelyre óriási igény mutatkozik, így a siker kódolva van az alakulatoknál – sorolta a tábornok.

Szabó vezérőrnagy hozzátette mindehhez: az eredmények csak azt igazolják, hogy az irány jó, de nem pihenhettek, minden területen folytatniuk kell a megkezdett munkát. 2016-ban a gazdálkodás racionalizálása továbbra is kiemelt feladat, miként a struktúraváltás végleges lezárása is.

A parancsnok ars poeticája szerint a legnagyobb kihívás nem egy cél elérése, hanem az elért eredmény és a teljesítmény színvonalának megtartása.

– Folyamatosan alkalmazkodnunk kell a dinamikusan változó környezethez. Teljesen speciális helyzetben vagyunk. Nálunk nincs ünnep vagy hétvége, csak folyamatos szolgálat. Ha hibázunk, annak azonnali következményei vannak, ezért rendkívül átgondoltan kell eljárunk, hogy a hibaszázalékot a minimumon tartjuk. Azonnali visszaigazolásunk van minden döntésünkről, és ha bármin változtatunk, rögtön tudjuk, helyesen döntöttünk-e. Sajátosan működünk: itt nincs gyakorlat, élesben megy minden – zárta a beszélgetést Szabó István vezérőrnagy.

Más minőségben

A MÚLT ÉVBEN, EGÉSZEN PONTOSAN 2015. JÚLIUS 15-ÉN, ÁLT HADMŰVELETI SZOLGÁLATBA MEDINÁN A HARMADIK 3D-S RADAR, ÍGY TÖBB MINT FÉL ÉVE TELJES GŐZZEL (ILLETVE JELKISUGÁRZÁSSAL) ÜZEMEL HADERŐNKBEN A MODERN, HÁROMDIMENZIÓS RADARRENDSZER.

Zentai
László
ezredes

A medinai 3D-s radar.

RADAR (KÖR) KÉP

Mint az katonai berkekben közismert, Békéscsabán és Bánkúton már 2014 tavasza óta ezek az olasz gyártmányú, RAT-31 DL típusú eszközök állítják elő a szükséges radarinformációt az adott régióban. Valami újnak a kezdete persze általában azzal jár, hogy a régi megszűnik: az új rendszer felállításával párhuzamosan az Alföldön felszámolták a régi orosz technikával működő hagyományos radarszázadokat. Ezzel a légtérellenőrzéshez, illetve a légtérvédelemhez szükséges radarlefedettséget Békéscsaba és Bánkút térségében ez a két modern radar (szaknyelven gerincradar-mérőpont) biztosítja, teljesítve a rádiólokációs tér lefedettségére vonatkozó követelményeket. Tegyük hozzá: folyamatosan. A Dunántúlon a medinai gerincradar-mérőpont azonban önmagában nem elegendő: Kupon és

Jután továbbra is üzemeltetni kell a hagyományos radarszázadokat, amelyek egyelőre még orosz technikát használnak. A kiesésmentes működés érdekében a Medinán lévő hagyományos eszközöket a 3D-s radar hadműveleti szolgálatba állásával ugyan kikapcsolták, de azok továbbra is tartalékban maradnak.

– Olyan állapotban és infrastruktúrával kívánjuk megőrizni régi radarjainkat, hogy szükség esetén bármikor újra működjenek. A Kupon és Jután települt századainkat illetően, mérnökeink mindent megtesznek azért, hogy ezek középtávon is fenntarthatók legyenek. Sajnos azonban ezen eszközök technikai kiszolgálásának lehetőségei évről évre korlátozottabbak. Még úgy is, hogy a debreceni és a békéscsabai hagyományos századok felszámolását követően azok eszközeit nem adtuk le, hanem

a dunántúli alegységekhez kerültek. A hosszú távú cél természetesen az, hogy az orosz radarokat a kor követelményeinek megfelelő, modern eszközökkel váltsuk fel – mondta Zentai László ezredes, a radarok üzemeltetéséért (is) felelős MH 54. Veszprém Radarezred parancsnoka.

Ugyanez mondható el a légtér-ellenőrzés rendszerét teljessé tevő, szintén hagyományos technikát használó két mobil radarcsoportról is. Szükség esetén a radarezred ezekkel a mobil erővel bárhol az országban és bármilyen irányban képes kiterjeszteni a rádiólokációs teret. (Egyik ilyen felhasználási lehetőség például a felderítés kis magasságú térkiterjesztése, így az alacsonyan repülő eszközöket képesek még hatékonyabban észlelni.)

A technika mögé persze megfelelő állomány is szükséges; fél év távla-

Bánkút

Az MH 54. Veszprém Radarezred kijelölt állománya, az alaprendeltetéséből adódó feladatain túl, 2015-ben kivette részét az ideiglenes biztonsági határzár megépítéséből. A katonák helytálltak a határvédelmi feladatokban is, illetve folyamatosan szolgáltak a Dunántúli Ideiglenes Alkalmi Kötelékben.

tából kijelenthető, hogy a radarokat üzemeltető állomány számára a folyamatos, több éven át tartó átállás és felkészítés eredményeként a váltás egyáltalán nem okozott nehézsé-

get. Látni kell persze, hogy amíg a hagyományos radarok üzemeltetése és karbantartása nagyobb legénységi, illetve altisztai állományt igényel, addig a 3D-s radaroknál magasabban kvalifikált, de a létszámot tekintve valamennyivel kevesebb altiszt, tiszt, radarmérnök és technikus is elegendő.

– Az új radarokkal kapcsolatos mindenfajta tevékenység (még a dokumentáció is) teljes egészében angol nyelven folyik. Éppen ezért mindenki magas szintű nyelvtudással rendelkezik. Persze a szakmaiság mellett követelmény a megbízhatóság is, ugyanis az összes ilyen beosztás nemzetbiztonsági bevizsgáláshoz kötött – fogalmazott a radarezred parancsnoka.

Mivel az új radarok hadműveleti szolgálatba állítását Bánkúton és Békéscsabán hosszú tesztidőszak előzte meg, ezért Medinán ez a folyamat (a korábbi tapasztalatoknak köszönhetően) jóval rövidebb idő alatt lezárult. Közben belföldön, illetve Olaszországban folyamatosan zajlott a kezelők képzése. Felmerül persze a kérdés, hogy voltaképpen mennyiben is más az olasz radar, mint az orosz? Kinézetét leszámítva az egyik legfontosabb különbség, hogy az új, háromdimenziós radarok (a hagyományos orosz technikától eltérően) távvezérlésűek, ezért az üzemeltetési

Békéscsaba

HÁROM HELYETT ELÉG EGY

A RAT-31 DL radar egyidejűleg három hagyományos radartechnikai eszköz feladatát váltotta ki. Egy légi jármű felderítéséhez a hagyományos rendszerben korábban szükség volt egy felderítőradarra (P-37), egy magasságmérő radarra (PRV-17), valamint egy idegen-barát azonosító eszközre (AN/TPX) is. Az új technika ezek képességeit egyetlen eszközben egyesíti.

A radarokból származó adatok feldolgozásával kapcsolatosan nagy horderejű változás nem történt, hiszen az ASOC nevű légtér-irányítási rendszer 1999-es hadrendbe állása után, a régi, hagyományos tervtáblás információ-továbbítás megszüntetésével, a modernizált orosz technika is közvetlenül az irányítóközpontba juttatta el a szükséges adatokat. Ehhez persze annak idején az orosz lokátorok analóg jeleit kellett digitális adatokká átalakítani ahhoz, hogy a központ a felderítési adatokat értékelhesse. Így lehetőség nyílt a valós idejű légihelyzet-kép előállítására, valamint a harcvezetés, a légtérelőőrzés és a légvédelmifegyver-irányítás egységbe foglalására.

A 3D-s radarokat használó gerincradar-mérőpontok hadműveleti szolgálatba állítása előtt a radarezredben négy gerinc- és egy réskitöltő radarszárad volt, amelyek Békéscsabán, Debrecenben, Jután, Kupon és Medinán települtek.

módok és a felhasználás meghatározása nem közvetlenül a helyszíneken történik. Bánkúton, Békéscsabán és Medinán az 54-es ezred szakemberei „csak” felügyelik a működést, és persze szükség szerint beavatkoznak bizonyos beállításokba – már amennyiben az távvezérléssel nem oldható meg. Nyilván technikai meghibásodás esetén is helyben kell javítani, és időnként azért a RAT-31 DL-t is karban kell tartani.

– A másik fontos különbség az orosz radarokhoz képest, hogy amíg azokat naponta váltottuk (azaz kapcsoltuk ki és be), addig az új technika akár hónapokig is képes beavatkozás nélkül üzemelni. A régi eszközök logisztikai-technikai kiszolgálása sokkal nagyobb anyagi és személyi erőforrást igényelt. Eddig egy helyen több azonos típusú radar helyettesítette egymást. Mára ez jellemzően megváltozott, az új 3D-s radarok technikai konfigurációjukból adódóan jóval kevesebb erőforrást igényelnek az üzemeltetésben és a kiszolgálásban egyaránt – mondta Zentai László ezredes.

Az új radarokkal egyébként nagyobb területi lefedettséget lehet elérni a követelményekben meghatározottnál, (pongyolán fogalmazva: messzebbre látnak), ami tovább növeli hazánk légterének biztonságát. A modern jelfeldolgozási módszereknek köszönhetően ráadásul az észlelés minősége is más: az orosz technikához képest a 3D-s radarok kisebb visszavert jeleket is képesek detektálni és feldolgozni. Radarok esetében ugyanakkor nem csupán az észlelési távolság és a magasság a lényeges, hanem a rádiólokációs tér többszörös átfedettsége is.

– Az úgynevezett többszörös lefedettség korábban is adott volt, most pedig még inkább az. A két technika között a változás tehát elsősorban a felderítés minőségében és megbízhatóságban érhető tetten – közölte a parancsnok.

A hadműveleti szolgálatba állás óta az állomány eddigi tapasztalatai az új rendszerrel kapcsolatban minden tekintetben pozitívak, pedig a honvédségi radartechnikai forradalom a szakemberektől is egész más menta-

litást igényel. Míg régen vérbeli radarmérnököket, nagyfrekvenciás sugázzal foglalkozó állományt igényelt ez a munka, addig az új eszközök kiszolgálása emellett még informatikai felkészültséget és hozzáállást is megkíván – persze a korábbi tapasztalatok megőrzésével. Az eddigi hardveres beállítások, beállítások helyett a szoftveres-számítógépes vezérlésre helyeződött át a hangsúly.

Zárszóként leírhatjuk, hogy a légtérvédelmet tekintve a nagy radar(kör)kép lényegében nem változott. Az MH 54. Veszprém Radarezred (a régi és az új technikával egyaránt) folyamatosan képes biztosítani a számára előírt légtérlefedettséget. Csak most más minőségben.

SZIMULÁLJUNK!

EGY LÉGVÉDELMI IRÁNYÍTÓ SZÁMÁRA NINCS ÉRTÉKESEBB TAPASZTALATSZERZÉSI LEHETŐSÉG, MINT AMIKOR KIKÉPZÉSI REPÜLÉSSEL EGYBEKÖTVE GYAKOROLHATJA AZ ÉLES HELYZETBEN ALKALMAZANDÓ ELJÁRÁSOKAT. VALÓS FELSZÁLLÁS, VALÓS REPÜLŐGÉP-VEZETŐ, VALÓS REPÜLÉSI PARAMÉTEREK. ÁM AZ IS NYILVÁNVALÓ, HOGY AZ ILYEN ALKALMAK MELLETT A KIKÉPZÉSBEN ÉS A FELKÉSZÍTÉSBEN ÓRIÁSI SZEREPHEZ JUT A MINDEN LEHETSÉGES PARAMÉTERT FIGYELEMBE VEVŐ SZIMULÁCIÓ.

Gyakorlatilag bármit képesek vagyunk modellezni – válaszol tömören a lehetőségeket firtató kérdésünkre Lampert József alezredes, az MH Légi Vezetési és Irányítási Központ (MH

LVIK) Szimulációs és Gyakoroltató Központjának parancsnoka, majd rávilágít arra: tulajdonképpen jelen esetben nem is elsősorban a „mit?” kérdése a fontos, hanem a „miért?” és a „hogyan?”.

MINDENKI GYAKOROL

A 2010 óta működő központ alapvető célja, hogy az elméleti képzésen már átesett, az alakulathoz került légvédelmi irányítók, illetve a harci, had-

Lampert József alezredes

BÉKE ÉS KRÍZIS

Természetesen a modellezett légi szituációk terén is lényeges szétválasztani a békehelyzetben, a krízishelyzetben, illetve a háborús helyzetben előforduló lehetőségeket. Példának okáért békeidőben előforduló eset lehet egy úgynevezett végigfutó szimulált valós riasztás, amikor egy, a hazánk légterében tartózkodó, rádiókapcsolatot nem létesítő repülőgép miatt a NATO előljáró szervezete elrendeli a készenléti Gripen-géppár bevetését. Ilyenkor a szakemberek a szokásos, szövetségi szinten előírt eljárásrendet és terminológiát gyakorolják, a már meglévő képességeik szinten tartása érdekében. Természetesen fabatkát sem ér az egész, ha a rádiókapcsolat túlsó végén nem jelentkezik be a „valóságban” is az aljátájszó által megszemélyesített repülőgép-vezető.

Szintén alapvető, hogy a központ a békeidős tevékenységből miként képes gyorsan és szakszerűen átváltani krízishelyzetben történő alkalmazásra. Talán nem is kell ecsetelni, hogy ezen a téren mekkora jelentőséggel bír a valósághoz lehető legközelebb álló rendszeres gyakorlás. Már csak azért is, mert a békeidőben követett eljárásrend merőben más, mint a krízishelyzetben alkalmazott. Ilyen jellegű feladatok végrehajtására főleg a NATO-szintű harcászati képességellenőrzésre történő felkészüléskor, illetve magán az ellenőrzésen kerül sor. Háborús helyzet imitálásakor pedig kifejezetten a fegyverrendszerek harcászati vezetését és harcászati irányítását gyakorolják a katonák.

műveleti munkát végzők a virtuális, de a valóságot szinte teljesen megközelítő térben szerezzék meg az éles szolgálatellátáshoz szükséges rutint. Emellett pedig lényeges, hogy a már aktívan szolgáló katona folyamatosan képes legyen különféle helyzetek gyakorlására.

Ehhez persze megfelelő szakemberekre és technikára van szükség. A központ légi vezetési szakinstriktorai a légihelyzetkép-előállítás, a légvédelmi rakéták, valamint a NATO légi vezetési-irányítási struktúrájának szakértői, Lampert József alezredes speciális szakterülete pedig a harcvezetés. Technikai háttérként gyakorlatilag ugyanazok az eszközök, továbbá híradó-, informatikai

és vezetésirányítási rendszerek állnak rendelkezésre, mint amilyeneket egy valós hadműveleti központban találunk.

– A szimuláció fajtáit tekintve három nagy területet különböztethetünk meg. Az első az egyéni gyakorlás, amelynek során (tegyük fel) egy légvédelmi irányító áll kapcsolatban egy virtuális vadászgéppel. A következő, az úgynevezett szekciót érintő imitált helyzetekben már többen dolgoznak együtt, például egy komplex felderítő-, azonosító- vagy fegyverirányító csoport. Végül pedig a komplett, rendszerszintű szimulációról beszélhetünk, amelynek keretében az MH LVIK egész állománya gyakorolhat. Ilyen az évente kétszer végrehajtott Pásztázott Légtér elnevezésű kiképzési eseményünk. Sőt, akár haderőnemi szintű gyakorlatok forgatókönyveit is képesek vagyunk kidolgozni – avat be minket a rendszer működésébe a központparancsnok.

A központ szakemberei egy-egy békeidős program megtervezésekor teljes mértékben a valóságban is megtörtént események, incidensek tapasztalatait dolgozzák fel. Ilyenek lehetnek például a repülés során bekövetkezett különféle vészhelyzetek, a repülőeszközzel elkövetett határsértések, és még sorolhatnánk. Ezt azért lényeges megjegyezni, mert a lehetőségek tárháza végtelen, és igen ritkán fordul elő olyan forgatókönyv, amikor kifejezett cél a valóság „túl-szimulálása”. (Ilyenkor egyébként az állomány teherbíró képességének határát tesztelik.) Az elképzelt krízishelyzetben azonban (a békeidős

A hadászatban már jóval a számítógépes rendszerek elterjedése előtt is igyekeztek (például terepasztalon) modellezni az adott hadműveleti helyzetet, harctéri szituációt. Ami a légi-erőt illeti, mintegy húsz évvel ezelőtt a különféle szimulációs rendszerek lehetőségei még igen korlátozottak voltak, nélkülözték az ehhez szükséges térinformatikai hátteret. Ezek a rendszerek akkor még nem tudták követni az emberi gondolkodást, manapság viszont már fordult a kocka.

viszonyaihoz képest) megváltozik többek között a légtér-gazdálkodási struktúra és a légi jelenlét is. Szinte biztosan korlátozzák például az „ellenőrzött” légtér egy részét, és az erre vonatkozó eljárásrend is teljesen más. Sok esetben történik szimulált határsértés, felderítő repülés, amikor is a NATO által előírt – nagyon kötött – fegyveralkalmazási szabályok alkalmazásának módját gyakoroltatják a katonákkal.

– A legfontosabb a szabályszerű és minél gyorsabb reagálás. Minél többet találkozunk az állományunk ilyen esetekkel, annál nagyobb hatáskörrel, annál rövidebb idő alatt képes meghozni a megfelelő döntést. „Élesben” ugyanis végképp nincs idő arra, hogy a nyomtatott ellenőrzési listát lapozgassuk, azonnal helyesen kell dönteni. Képzelnék bele magunkat egy olyan helyzetbe, amikor azonos időben felbukkanó, három-négy légi céllal szemben kell a lehető legrövidebb időn belül szabályszerűen intézkedni. Erre csakis a gyakorlatokon lehet megfelelően felkészülni – szögezi le Lampert József alezredes.

TÁGULÓ HATÁROK

Természetesen a központ nem csak a Szikla falain belül dolgozik. A külföldi légiirányítók és váltásparancsnokok képzése, valamint a gyakorlat-

tervezői képzés mellett néhány évvel ezelőtt kezdték el a közös munkát az MH 12. Arrabona Légvédelmi Rakétaezreddel. Abban, hogy a győriek MISTRAL-alegysége hosszú évek munkája után megszerezte a NATO-szintű TACEVAL (harcászati) ellenőrzésen a „harcra kész” minősítést, az MH LVIK szimulációs részlege is szerepet játszott. Virtuális összekötetés révén a veszprémi központban kidolgozott és futtatott programokban történetekre Győrben adták meg a megfelelő „rakétás” válaszokat. B. Kiss László őrnagy eredetileg légvédelmirakéta-szakon végzett, tehát hozzá már csak ezért is közel áll ez a szakterület.

– A TACEVAL (harcászati) ellenőrzés keretrendszerében a rakétásoknak két különböző feladatot is végre kellett hajtaniuk. Az egyik magában foglalta adott időn belül több tucatnyi légi cél megsemmisítését. Ezt viszont az akkor rendelkezésre álló lehetőségeken belül még nem lehetett megoldani. Kitaláltuk, hogy különféle adatátviteli rendszereken keresztül átjuttasszuk Győrbe a szimulációs programot. Azóta havonta egyszer találkozunk, és az MH Összhaderőnemi Parancsnokság szakembereit is bevonva, közösen írunk, tervezünk egy virtuális tűzvezetési programot. Az MH LVIK képességellenőrzésekor pedig, aljátá-
szással, a győriek nyújtanak nekünk

hasznos segítséget – világítja meg B. Kiss László őrnagy a két alakulat közötti sikeres együttműködést.

A fiktív tér persze NATO-szintre is tágítható. A szövetség előző struktúrájában a Szikla a szövetség déli

Egy-egy lefutott virtuális képzés akkor jó, ha a résztvevők teljesen valóságosnak érzik a történeteket – illetve a meg nem történeteket. A gyakorlatok után tehát a tervezők számára nincs annál jobb visszajelzés, mint a katonáktól érkező reakció: „Ez teljesen valóságosnak tűnt!”

régiójának alárendeltségébe tartozott, és olasz vezetéssel havonta futottak területi szimulációk, emellett Szlovéniával is rendszeresen a közös virtuális gyakorlások. A talán nem is túl távoli jövőbe tekintve pedig Lampert József alezredes úgy fogalmazott: a NATO új, egységes, integrált európai szemléletű légi vezetési struktúrája, vezetésirányítási rendszere a képzeletbeli térben is tovább tágítja majd a lehetőségeket. A komplex, minden eddiginél több paramétert és repülési körülményt imitálni képes rendszeren akár a teljes szövetségi szintre kiterjedő, elképzelt helyzetek is közel valóságossá válhatnak.

Huszonhat éve volt először nyitott a repülőtér

AMERIKAI-SZOVJET RANDEVÚ KECSKEMÉ

A (KATONAI) REPÜLÉS IRÁNT ÉRDEKLŐDŐKNEK SZOMORÚ HÍR VOLT A BEJELENTÉS A TAVALI ÉV VÉGÉN: A MAGYAR HONVÉDSÉG MEGNÖVEKEDETT FELADATAI MIATT ELMARAD A 2016-OS KECSKEMÉTI REPÜLŐNAP. A SZÁZEZREK ÉRDEKLŐDÉSÉRE SZÁMOT TARTÓ RENDEZVÉNYT PÓTOLNI UGYAN NEM TUDJUK, DE LEGALÁBB NOSZTALGIÁZZUNK EGY KICSIT.

A kecskeméti, mai nevén MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis első ízben 1990. augusztus 18–19-én adott otthont (mintegy a hidegháború korszakának lezárása-

ként) nyílt repülőnapnak, amely több szempontból is világszerte kiemelkedő eseménynek számított.

A katonai rendezvényt meghatározta az 1990. május 31. és június 3. között,

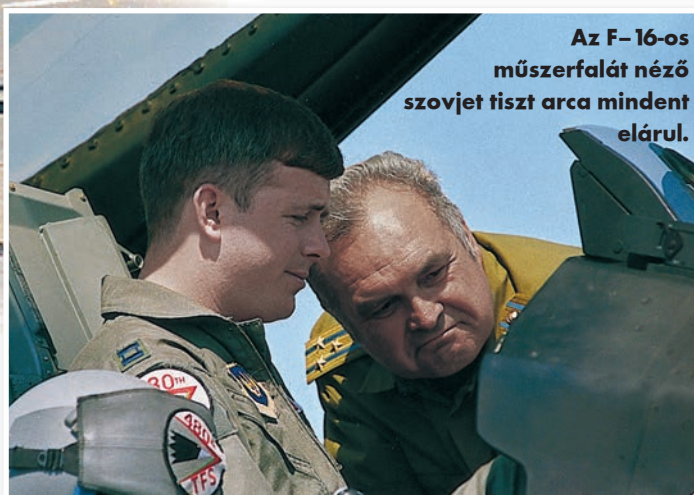
Washingtonban megrendezett szovjet–amerikai csúcstalálkozó. Azon George H. W. Bush és Mihail Gorbacsov egy huszonnégy egyezményt tartalmazó megállapodást írt alá, amely – egye-

tagállamai csúcserkezetet tartottak Moszkvában, ahol együtt fogadták el a Kelet és a Nyugat között fennálló ideológiai ellenségkép meghaladottá válásáról szóló nyilatkozatot. A tagországok közül – Antall József miniszterelnök révén – egyedül Magyarország erősítette meg, hogy 1991 végéig kilép a Varsói Szerződésből. Tette ezt annak tudatában, hogy 1989 májusában megkezdődött az osztrák–magyar államhatáron húzódó műszaki határzár, a „vasfüggöny” lebontása, a Magyar Néphadseregben

Amerikai pilóta magyar kislejűvel.

Az F-16-os műszerfalát néző szovjet tiszt arca mindent elárul.

TEN

bek mellett – nyilvánossá tette a vegyi fegyverek gyártásának azonnali leállítását, az 5000 tonnán felüli készletek megsemmisítését, továbbá a stratégiai fegyverek csökkentését, valamint a kereskedelmi kapcsolatok könnyítését. Az egyezmények keretében Gorbacsov, a Szovjetunió nevében, vállalta a második világháborús amerikai szállításokért több mint 40 éven át fennálló 674 millió dolláros tartozás kiegyenlítését.

Magyarország szerepe eközben kiemelt fontosságúvá vált, hiszen 1990. június 7-én, a Varsói Szerződés

felszámolták a politikai és pártszervezeteket, majd október 23-án kikiáltották Magyarország új államformáját, a köztársaságot. 1990. január elsején életbe lépett a Gerecse-program, amely a haderőcsökkentésről intézkedett. Negyvenöt év után, 1990. március 12-én megkezdődött a szovjet csapatok kivonása hazánk területéről. Magyarország részéről egyértelmű volt a középutas nyugati nyitás, amelynek kiváló eszköze lett az 1990. augusztus 18–19-én Kecskeméten megrendezett „Nyitott repülőtér” program.

Sági János alezredes (akkori parancsnok) és a kecskeméti alakulat különböző beosztású tisztjei hatékony diplomáciai és szakmai szervezőmunkájának eredményeként megközelítőleg 60 000 érdeklődő testközelből vehette szemügyre az 1980-as évek végén még szigorúan titkosnak nyilvánított harci helikoptereket, vadászgépeket; a légibázis kifutópályája mellett csodálhatta a végrehajtott kötelékrepléseket, sőt sétareplésre is lehetőség volt.

A megnyitott légibázis és a színes programok mellett a szervezők legnagyobb sikerét mégis az a diplomáciai eredmény jelentette, hogy sikerült egy időpontban, egy objektum területén bemutatni a szovjet MiG–29A Fulcrum és az amerikai F–16C Fighting Falcon típusú vadászrepülőgépeket. A „szuperhatalomközi” bemutató szervezésében Sági János alezredes nagy segítséget kapott az USA Katonai Légügyi Attaséhivatala révén Ruth Anderson ezredes aszszonytól, aki már 1990. május elsején ígéretet tett az F–16-osok Kecskeméten történő bemutatására. A gépek az amerikai légierő Európában állomásozó alakulatainak (USAFE – United States Air Forces in Europe) 52. TFW (Tactical Fighter Wing) egységétől érkeztek; a magyar határon MiG–23 típusú gépekből álló kötelék fogadta és kísérte őket Kecskemétiig. Az F–16-os vadászgépek a jellegzetes cápaformával ellátott gépporr-festéssel, két 1360 literes póttartállyal, két áttelepülő konténerrel és rakétamakettekkel voltak felszerelve, demonstrálva a gép hadi felszerelésének lehetőségeit. A szovjet fél részéről a Déli Hadsergcsoporthoz tartozó vörös csillagos felségjelű MiG–29-esek a kiskunlacházi légbázisról érkeztek Kecskemétre.

Sajnálatos módon az előre bejelentett nagy esemény, az F–16C és a MiG–29 légi bemutatója elmaradt; ezt akkor politikai indokokkal magyarázták. Ám a két egymás mellett kiállított vadászgép így is nagy látványosságot jelentett a látogatóknak, hiszen kordonok nélkül, közvetlenül a kiszolgáló zóna betonján nyílt lehetőség azok megtekintésére. Sőt, a gépek oldalához támasztott létráról még a pilótafülkébe is benézhetek az arra vállalkozók.

A kecskeméti repülőnapról a MiG-23-asok sem hiányozhattak.

Ruth Anderson ezredes autogramot ad.

A sajtóhírek, illetve a személyes élménybeszámolók alapján is alátámasztható az amerikai küldöttség rendkívül közvetlen magatartása. Aki beszélt az angol nyelvet, még szót is válthatott az amerikai pilótával, Austin Cooperrel.

A felek nyitottságát igazolja az a jelenet is, amelyet a Petőfi Népe fotósa kapott lencsevégre. A képen Ruth Anderson ezredes éppen egy magyar tisztnek ad autogramot, nem éppen

szokványos helyen, az F-16C áttelepülő konténerén.

A szervezők számos látványossággal és érdekességgel töltötték meg a két napot. A résztvevők tanúi lehettek a magyar katonai és polgári pilóták légi bemutatóinak, illetve ejtőernyős ugrásoknak is. A két nap során Fajth Tibor százados MiG-21MF típusú repülővel bemutatott műrepülése volt az egyik leglátványosabb elem.

Az eseményen látható volt többek között a Po-2-es kétfedelű, valamint a ZLIN-726-os iskolagép is. A programból természetesen a sétarepülés sem maradhatott ki, ezt a két nap alatt a

Kiskunfélegyházi Repülőklub An-2-es csapata koordinálta.

Sági János nyugállományú vezérőrnagy, az MH Légierő-parancsnokság volt parancsnoka – akkoriban alezredesként a kecskeméti alakulat parancsnoka – így emlékszik vissza a kezdeményezés hátterére:

– Még nem zárult le a hidegháború, a szovjetek még hazánkban állomásoztak, a fegyverzetcsökkentési fo-

A Mi-24-esek is bemutatkoztak a nyílt napon.

A taszári Szu-22-eseket is először láthatta a közönség testközelből.

Az akkori idők legendás gépe, a MiG-21-es.

lyamatokat szolgáló „Nyitott Égbolt” repülések viszont már elkezdődtek. A fegyverzetcsökkentési folyamat ellenőrzése csapatszinteken is zajlott, különösen a nagy potenciált képviselő repülőalakulatoknál; a katonadiplomata is rendkívül aktív voltak.

Ezzel párhuzamosan itthon megnövekedett a „civil érdeklődés” a fegyveres testületek iránt. Mind a nemzetközi, mind a hazai változások lehetővé tették, hogy kilépjünk a misztikusnak tűnő tevékenységünkkel a nyilvánosság elé, s valamilyen nyilvános rendezvényen mutassuk be a feladatainkat, illetve azt a képességet, amivel rendelkezünk. Ennek megfelelően 1990. május elsején kinyitottuk a kecskeméti repülőtér kapuját, és statikus bemutatóval fogadtuk az érdeklődőket. A közönség a repülőbá-

zis egy jól körülhatárolt részén közel kerülhetett az addig csak a levegőben látott repülőgépekhez, beszélgethetett azokkal a katonákkal, akik ezeket repülték, javították, üzemeltették. A katonai felső vezetésnek egyébként sok dilemmát okozott, hogy a kezdeményezésünket támogassák-e? Végül zöld utat kaptunk, a siker pedig még merészebb ötletek megvalósítását tette lehetővé.

A statikus bemutatón a Magyarországon szolgáló katonadiplomata is megjelentek. Ruth Anderson ezredes, az USA katonai légügyi attaséja vette fel, hogy egy hasonló eseményre – ha szerveznénk ilyet – megkísérli kijárni az USAFE egyik egységének részvételét. A szót tettek követték, ám a dolog mégsem volt annyira egyszerű. A Bács-Kiskun megyei civil sport-

A BEMUTATÓN RÉSZT VETT KATONAI REPÜLŐESZKÖZÖK

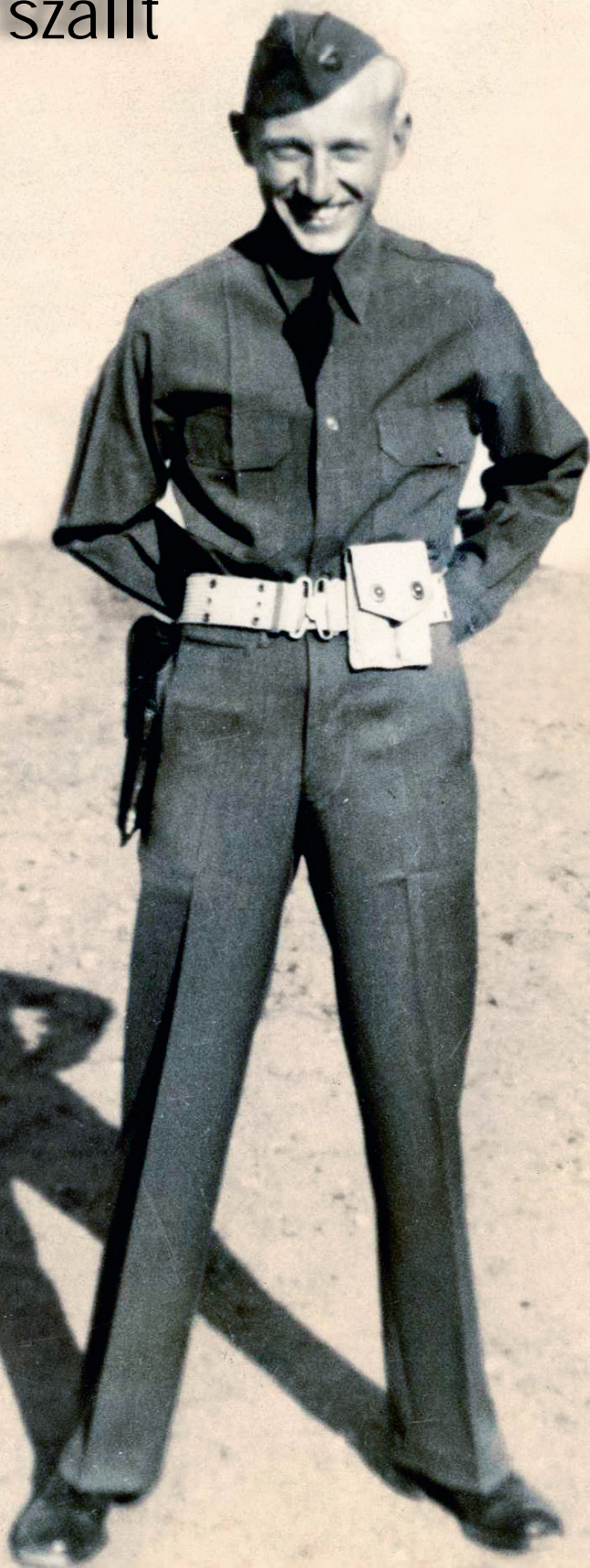
Mg o szg MiG-23 Flogger (47. Pápa Harcászati Repülőezred), MiG-21bisz (31. Kapos Harcászati Repülőezred), Szu-22M3 Fitter (31. Kapos Harcászati Repülőezred), Mil Mi-24 Hind (87. Bakony Harcihelikopter-ezred), An-26 Curl (89. Szolnok Vegyes Szállítórepülő Dandár), Mil Mi-8 Hip (89. Szolnok Vegyes Szállítórepülő Dandár)
Szj etunió MiG-29A Fulcrum (14. Gárda-vadászezred)
Ameriká Eg sült Állam k : F-16C Fighting Falcon (USAFE-Spangdahlem AFB)
(Forrás : Topgn)

Az amerikai pilóták a magyar MiG-23-as géppár hajózáival.

repülők „csicseregték el” az amerikaiaknak, hogy ha ígéretet tettek, akkor tegyenek további lépéseket a politikai és katonai vezetők meggyőzése érdekében. Hatalmas lendületet adtunk a kezdeményezésnek azzal, hogy meghívtuk a szovjet légierő Kiskunlacházán állomásozó MiG-29-eseit is. Nem volt sem politikai, sem katonai spekuláció a repülőnap mögött. Ugyanakkor az esetleges sikertelenség miatt a „fejvesztés” terhével is számolnom kellett, s ennek egyik volt katonai vezetőnk – a hivatalos ebéd kezdetekor – négy szemközt hangot is adott.

Az ember, aki kétszer is
partra szállt

A MÁSODIK
VILÁGHÁBORÚ KÉT
TÖRTÉNELMI
JELENTŐSÉGŰ
HADMŰVELETÉBEN,
A SZICÍLIAI ÉS A
NORMANDIAI
PARTRASZÁLLÁSBAN
IS RÉSZT VETT AZ
AMERIKAI HADERŐ
MAGYAR SZÁRMAZÁSÚ
KATONÁJA, KOVÁCS
ALBERT, AKINEK
HAGYATÉKÁT KÉT ÉVE
KAPTA MEG A HM
HADTÖRTÉNETI INTÉZET
ÉS MÚZEUM.

A hagyaték egy közvetítő útján, postán érkezett; a csomagban Kovács Albert egyenruhájának egyes darabjai, kitüntetései egy része, azonossági jegye (dögcédulája), illetve egy túlnyomórészt újságkivágásokból álló nagy album lapult. Ezek segítségével Bálint Ferenc, a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum főmuzeológusa kezdte meg a titokzatos katona életútjának feltérképezését.

– A hagyatékból sajnos nem rajzolódik ki Kovács Albert teljes életútja, annak csak bizonyos részei ismerhetők meg. A dögcéduláján található katonai azonossági száma alapján egy internetes adatbázisban megtaláltam a sorozási kartonját, amelyből kiderült, hogy 1920. április 17-én született, az amerikai nyilvántartás szerint Csehszlovákiában. Nem tudjuk, hogy a családja mikor és milyen

HÉZAGOS ÉLETÚT

Kovács Albert azonossági jegye.

okból vándorolt ki az Egyesült Államokba, de gyaníthatóan ennek hátterében az impériumváltás állhatott. Valószínűleg nagyon fiatal volt, amikor a szüleivel útra kelt a tengerentúrra – mondja a főmuzeológus, aki szintén a világhálón akadt rá a következő nyomra: az 1940. évi amerikai népszámlálás dokumentumaiból a családról tudott meg újabb információkat. Kiderült, hogy Kovács Albert édesanyja és édesapja Magyarországon született, s további három, már az Egyesült Államokban világra jött gyermekük volt.

– A dokumentumokat vizsgálva egy érdekességre is fény derült. A népszámlálás adatait akkoriban bemondásra vették fel, visszaellenőrzés nélkül, a szülők pedig azt állították, hogy Kovács Albert már az Egyesült Államokban látta meg a napvilágot, még hozzá 1921-ben. Az ország törvényei értelmében ugyanis automatikusan megkapja az amerikai állampolgárságot az, aki ott születik. Valószínűleg ez indokolta a kis csúsztatást – jegyzi meg Bálint Ferenc.

A katonai nyilvántartásból kiderült, hogy a középiskola elvégzése után betanított munkásként kalapokat és sapkákat készített. 1940-ben, az Egyesült Államok hadba lépése előtti évben önként je-

lentkezett az amerikai hadseregbe. A tábori tüzérséghez került, és az amerikai haderő

Fülöp-szigeteken állomásozó egységéhez (Philippine Department) vezényelték.

– Nem tudjuk ugyanakkor, hogy hol kapott kiképzést, s összességében kijelenthető: katonai pályafutásának ezen időszakát illetően nagyon kevés fogódzót ad a hagyatéék. E tekintetben még folytatunk kutatásokat, ám esélyeinket rontja, hogy a katonai dokumentumokat, a szolgálati pályafutások leírását őrző Nemzeti Levéltárban (National Personnel Records Center) 1973-ban pusztított tűzvész során a 20. század első felére vonatkozó iratanyagok döntő többsége megsemmisült – mutat rá a főmuzeológus.

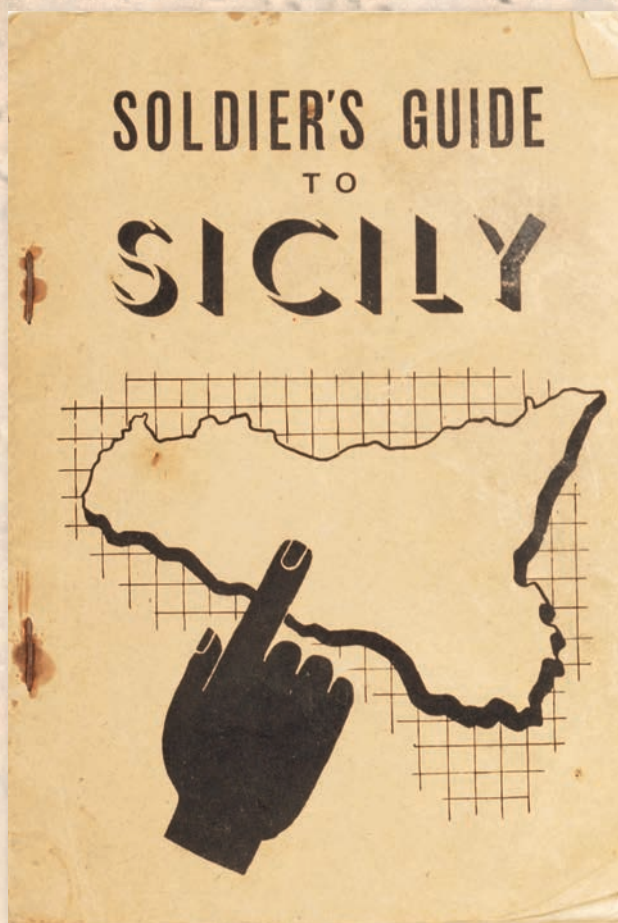

Az El Guettar-i hőstettért kapott Ezüst Csillag.

Azt is csak az egyenruhák, a kitüntetések, illetve a hagyatéék néhány papíralapú dokumentuma segítségével lehetett kikövetkeztetni, hogy a második világháború során hol szolgált, s milyen hadjáratokban vett részt. A zubbonyt díszítő karjelzés bizonyítja, hogy a legendás amerikai 1. gyaloghadosztály, azaz a Nagy Vörös Egyes, azon belül is a 7. tábori tüzérsztály tagjaként harcolt. Az Egyesült Államok hadba lépését követően az észak-afrikai hadszíntéren vetették be először, ahol 1943-ban megkapta a harctéren tanúsított kiemelkedő helytállásért adományozott Ezüst Csillag kitüntetést.

– Mivel egy második világháborús katonaujságban propagandacéllal szerepelt a hőstett leírása, pontosan tudható, hogy mivel érdemelte ki a medált. A tunéziai El Guettar mellett vívott ütközet során az állásukat találat érte, melynek következtében az egyik bajtársát maga alá temette a fedezékük leomló fala. Ő megkísérelte kiszabadítani a csapdába esett katonát, annak ellenére, hogy időközben a lövegük mellett tárolt lőszerrek tüzet fogtak, s egymás után robbantak fel. Önzetlensége, bátor fellépése ellenére a próbálkozás kudarccal zárult, nem tudta megmenteni bajtársa életét. Helytállásáért ugyanakkor megkapta az Ezüst Csillagot – tudjuk meg Bálint Ferencről.

A magyar származású tüzér részt vett a Szicília megszállását célzó Husky hadműveletben; erre abból lehetett kikövetkeztetni, hogy a hagyatékában ott volt a térséggel kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat

A Sziciliával kapcsolatos tudnivalókat összefoglaló füzet.

A tábori sapkák a 7. tábori tüzérezred fémjelvényével.

A nyári ing az amerikai 1. gyaloghadosztály hímzett karjelzésével, a fourragere nevű vállzsinórral és öt kitüntetés szalagsávjával.

listázó füzet, amelyet minden amerikai katona megkapott a bevetés előtt. A szigeten dúló harcokban egyébként fontos szerepet játszott az amerikai tábori tüzérség, amely hatékonyan támogatta a gyalogságot. A troinai csata hét napja (1943. július 31. – augusztus 6.) alatt például egyedül a 7. tábori tüzérezred 9565 lövedéket lőtt ki.

Szicília után egy másik történelmi jelentőségű partraszállásban, Normandiában is szerephez jutott Kovács Albert. A D-napon egységét a 16. gyalogezred támogatására jelölték ki, ám az invázió első órájában az Omaha fedőnevű partszakaszon francia földre lépő tüzekek lövegeik felét elvesztették. Az állomány jó része így puskával, gyalogként vette fel a küzdelmet a németekkel.

A Nagy Vörös Egyes Normandia után a Kobra hadművelet keretében folytatta a harcot. Az alakulat 1944 szeptemberére érte el a német határt, októberben pedig részt vett Aachen ostromában; ez volt az első német város, amelyet a nyugati szövetségesek elfoglaltak. 1944. december elején az erősen megfogyatkozott hadosztályt hátravonták feltöltésre, azonban a 16-án meginduló ardenneki német támadás miatt ismét harcba vetették őket. Az offenzíva visszavérése után a Siegfried-vonalat áttörve a Rajna felé nyomultak előre. 1945. március közepén átkeltek a folyón, majd a Harz-hegységen keresztül csehszlovák területre léptek; a fegyverszünet híre ott érte a hadosztályt, amely a háború folyamán összesen 443 napot töltött ütközetben. Ez idő alatt 21 023 főt vesztek, s ennek is tulajdonítható, hogy a katonák nem kevés akasztófahumorral „Big Dead One” (Nagy Döglött Egyes), illetve „The Bloody First” (A Véres Első) néven emlegették az alakulatot.

Sajnos Kovács Albert életének erről az időszakáról nem tudunk sok konkrétumot. A háború vége felé megkapta az ugyancsak a harctéri helytállásért odaitélhető Bronz Csillagot, míg a HM Hadtörténelmi Intézet és Múzeum birtokába jutott kitüntetései sorát az adott hadműveletben teljesített szolgálatért adományozott hadjárati érmek teszik teljessé. A háború után őrmesteri rendfokozattal

szerezte le, majd az Egyesült Államok északkeleti részén található Connecticut államban, egészen pontosan Norwalk városában telepedett le, ahol egyébként a bevonulása előtt is lakott. Civil életéről sem sikerült számottevő információkat fellelni, az interneten elérhető gyászjelentéséből azonban néhány adat kiderül: 1947-ben megnősült, két lánya született. Nagyon szép kort élt meg, 2013. október 19-én, 93 évesen hunyt el az arizonai Sun Cityben.

– Kovács Albert hozzánk került hagyatékát elsősorban különböző ruházati darabok alkotják: egy sárgásbarnára cserzett bőrből készült legénységi derékszíj, egy-egy olivzöld és khakiszínű tábori sapka, egy köznapis zubbony (tizedesi rendfokozattal), két téli és egy nyári ing, továbbá egy 1944M. tábori zubbony

(örmesteri rendfokozattal), közismert nevén „Ike Jacket”, Dwight D. Eisenhower tábornok után, aki előszeretettel mutatkozott e viseletben. S ha már szóba kerültek a ruházati darabok: a második világháború után tömegével szereztek le az amerikai katonák, civil öltözete azonban nem mindenkinek volt, mivel a sereg nem őrizte meg azt, a hadba vonuló pedig nem tarthatta magánál. A problémát áthidalandó, a leszerelés után még 30 napig lehetett hordani az egyenruhát, de az ing jobb mellzébe fölé fel kellett varrni egy, a katonák által csak béna kacsnak (ruptured duck) gúnyolt jelvényt, amely egyébként egy sast ábrázolt, a hivatalos neve pedig Honorable Discharge Lapel Pin, azaz a tisztviselés jelvénye volt. Ezt azért vezették be, hogy a katonai rendőrség meg tudja

különböztetni a leszerelt katonát az aktív állományban levőtől. A jelvény megtalálható Kovács Albert ingjein is – hallhattuk a főmuzeológustól, aki elmondta még: a kutatómunka tovább folytatódik annak érdekében, hogy a magyar származású tüzér életútjának, katonai pályafutásának minél több részlete ismertté váljon.

A tisztviselés jelvénye.

A köznapis zubbony (balra) és az „Ike Jacket”.

AMATŐR RÉGÉSZ

ÉVEK ÓTA SZÁNTÓFÖLDEKEN ÉS „CSATÁKBAN” TÖLTI SZABADIDEJÉT CSIGA JÁNOS FŐTÖRZSŐRMESTER. AMATŐR HADSZÍNTÉRKUTATÓKÉNT KENGYEL KÖZSÉG HATÁRÁT JÁRVA KERESI A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ FÖLDBŐL ELŐBUKKANÓ RELIKVIÁIT, HAGYOMÁNYŐRZŐKÉNT PEDIG MINT SORGYALOGOS SZOLGÁL A HABSBERG CSÁSZÁR SEREGÉBEN.

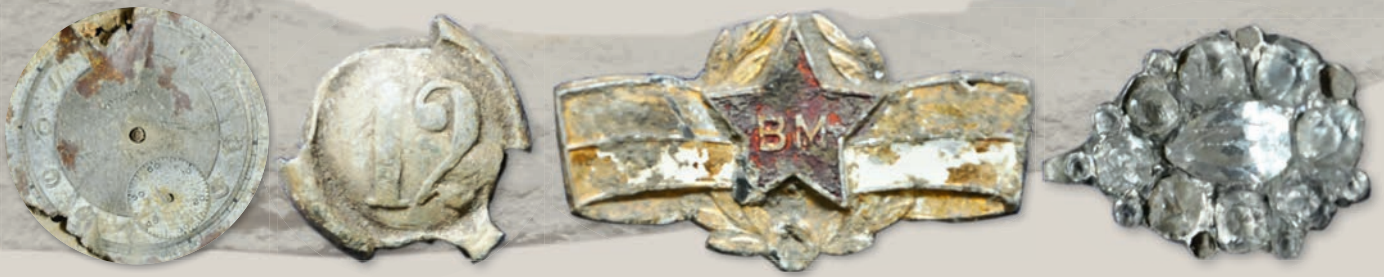

Csiga János főtorzsőrmester

A második világháború Szolnok környéki harcainak még fel nem tárt részleteit kutatja Csiga János főtorzsőrmester. Elsősorban azokat a tárgyi bizonyítékokat keresi, amelyek igazolják, hogy 1944 őszén magyar katonák is harcoltak a lakóhelye, Kengyel község határában.

– A faluban lakó idős emberek mesélték úgy öt évvel ezelőtt, hogy volt egy „kis verekedés” akkortájt itt a közelben. Ennél többet azonban nem tudtak (vagy talán még nem akartak) mondani nekem arról, hogy mit is láttak valójában. Elhatároztam, hogy utánajárok a történeteknek, de sem a

könyvtárban, sem pedig a szolnoki levéltárban nem találtam arra utaló dokumentumot, hogy 1944 októberében és novemberében a környéken zajló harcokban magyar katonák is részt vettek volna. Az egyik kengyeli barátommal ezért határoztuk el, hogy végére járunk a mendemondáknak. Kimentünk arra a területre, ahol az öregek emlékei szerint az a bizonyos „kis verekedés” volt, s marokszám szedtük össze a lőszerhüvelyeket. Csak le kellett hajolnunk értük, a föld felszínén heverték. Később arra is rájöttünk, hogyan kerülhettek oda: szántás közben az eke fordította ki a tárgyakat. Ettől kezdve pedig ma-

darak módjára mi is barázdáról barázdára követtük a határban dolgozó traktorokat. Már több száz hektárt bebarangoltunk, sok katonai felszerelést és személyes tárgyat találtunk, de legjobban a földből előkerült magyar zubonygomboknak, törött sáncszerszámoknak és fegyveralkatrészeknek örültünk. Ezek ugyanis akár helytörténeti jelentőségük is lehetnek. Hiszen kézzelfogható bizonyítékként szolgálnak arra, hogy Kengyel határában nemcsak románok, németek és szovjetek harcoltak, hanem olyan magyar katonák is, akik a háború vége felé valószínűleg kisebb alegységekbe verődve próbálták tartani a frontot. Az igazi nagy siker persze az lenne, ha be is tudnánk azonosítani, hogy melyik csapattesttől szakadhettek el – idézte fel amatőr helytörténeti kutatásait az MH Béketámogató Kiképző Központ fegyverzettechnikus végzettségű kiképző altisztje.

Az idős emberekkel folytatott beszélgetések alkalmával néhány meglepő dologra is fény derült az évek során. Csiga főtörzsörmesterék valószínűleg megtalálták például az

egyik út mellett azt a helyet, ahová hat román katonát földeltek el a tanyasiak; amikor minden kétséget kizáróan meghatározzák majd a sír pontos helyét, annak koordinátáit átadják a hadisírgondozóknak. A környék átvizsgálása során néhány igazán meglepő tárgy is előkerül néha a föld alól.

– Úgy másfél éve például az egyik szántásban észrevettünk egy kis kerek fémdarabot. Miután óvatosan eltávolítottuk róla a földet, láttuk, hogy valamilyen régi pénz lehet. GPS segítségével meghatároztam a hely koordinátáit, és az érmét bevitttem a szolnoki Damjanich János Múzeumba, ahol kiderült, hogy egy ezüst dénárt találtunk. Dr. Kertész Róbert régész elmondta: ismerik azt a helyet, ott hajdan egy Árpád-kori település volt, a pénz azokból az időkből származhat. Szintén a múzeumnak adtam át azt a római kori rézpénzt is, a mit viszont a Derzsi-gátnál, egy vízelvezető csatornában fedeztünk fel. Ennek az érmének egyébként az érdekessége az, hogy elvileg nem lehetett volna ezen a környéken. A Római Birodalom határát védő limes ugyanis messze volt innen,

ezért csak arra tudunk gondolni, hogy a tiszai réven átkelő valamelyik kereskedő veszíthette el – emlékezett vissza a különleges felfedezésekre az amatőr helytörténész.

Csiga főtörzsörmester régészeti leletei restaurálás után a Damjanich-múzeumban lesznek láthatók, második világháborús relikviái pedig már évek óta szerepelnek azokon a kiállításokon, amelyeket a hadtörténelem egy-egy jelentős eseménye emlékére szoktak rendezni a munkahelyén.

Az MH Béketámogató Kiképző Központban a Jászkun Magyar Királyi Honvéd Hadikultúra Alapítvány 34. császári-királyi sorgyalogezerdének részeként egy katonai hagyományörző alegység is „szolgál”. A csoport vezetője Ladnai Bálint őrmester, tagjai: Gál Zoltán zászlós, Pallér Vilmos őrmester és természetesen Csiga János főtörzsörmester.

– Tulajdonképpen a szakmámnak köszönhetően kerültem a csapatba, a fiúk ugyanis gyakran hozták hozzám javításra csütörtököt mondott puskáikat. Ezek fekete lőporos, elöltöltős, kovás és csappantyús replikák, sok baj van velük. Mivel pedig a csataújrajátszásokban is gyakran elromlanak, megkértem a többiek, hogy fegyvermesterként kísérjem el őket a rendezvényekre. Megfertőzött ezeknek a történelmi játékoknak a hangulata, ezért én is bezupáltam. Minden évben ott vagyunk például az 1848/49-es forradalom és szabadságharc tavaszi hadjáratának helyszínein, rendszeresen „harcolunk” Austerlitznél, Pákozd mellett, és nélkülünk talán már a szolnoki csata eseményeit sem idéznék fel. „Győzünk” viszont még egyszer sem sikerült, az egyenruhánk miatt ugyanis mindig a császáriak seregébe osztanak be minket. Egyébként valamilyen sorgyalogósként szolgálunk, és nem is akarunk rendfokozatot. Jól elvagyunk a pórnép közt.

Pusztításra teremtve (5.)

A SÁTÁN JÖN!

A GÉPPUSKA, A SZÖGESDRÓT ÉS A TŰZÉRSÉG, VAGYIS A VÉDELEM HATÉKONY ESZKÖZEI ALIG PÁR HÓNAPPAL AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ KITÖRÉSE UTÁN A LÖVÉSÁRKOKBA KÉNYSZERÍTETTÉK A KATONÁKAT. KELLETT EGY ÚJ FEGYVER, AMELY MEGSZÜNTETI A PATTHELYZETET, ÉS VISSZAHOZZA A MOZGÓ HADVISELÉST. A BRITEK A LÁNCTALPAS MEZŐGAZDASÁGI HASZONJÁRMŰVEK HADI ALKALMAZÁSÁBAN LÁTTÁK A MEGOLDÁST.

A nyugati hadszíntéren, a Somme folyó mentén, 1916 szeptemberének közepén már két és fél hónapja dúlt a kegyetlen harc a németek, illetve a brit–francia erők között. Az antant július elsején lendült támadásba azért, hogy tehermentesítse a verduni erőrendszer mind szorultabb helyzetbe kerülő védőit. A németeket mindazonáltal nem érte váratlanul a somme-i offenzíva: hírszerzésük idejekorán tudomást szerzett a készülő akcióról, s mivel a frontnak azon a szakaszán 1914 októbere óta nem került sor jelentősebb harcselekményre, bőven volt idő és lehetőség kiépíteni egy erős, többszörösen tagolt védelmi rendszert.

A támadások ennek megfelelően alakultak: már rögtön július elsején a britek 57 470 katonája esett el, sebesült meg, tűnt el vagy került hadifogságba (máig ez hadseregük legnagyobb, egyetlen nap alatt elsen-

vedett véres vesztesége), s ez a szám az első hónap végéig kilencvenezerre nőtt. A csata tehát a korábbiaknak megfelelő forgatókönyv szerint zajlott: a beásott védelem elleni gyalogsági rohamok rendre összeomlottak, az előrenyomulás nagysága pedig a hatalmas áldozatok ellenére is csak méterekben volt mérhető. Az elgyötört antanterők számára azonban szeptemberben felcsillant a remény,

amire egy, a hadellátási és összevonási övezet trénszekereknek fenntartott részében tartózkodó katona így emlékezett vissza: „Megléhetősen sokan voltunk ott, és valaki arra jött, és azt mondta: A háborúnak vége! (...) Csak menjetek tovább vagy fél mérföldet, és látni fogjátok!” A kíváncsi emberek a jelzett helyen egy minden képzeletet felülmúló furcsa, fémből készült monstrumot találtak,

A prototípus, az „Anya” bemutatójára szigorú titoktartás mellett került sor.

ami az akkor húszéves Ernest Ford gyalogos közlegény leírása szerint úgy festett, „mint egy páncéllemezrel burkolt gépkocsi láncalpakkkal. Tankok, mint később megtudtuk”.

ÚJ HARCESZKÖZ SZÜLETIK

Az 1914 novemberében véget ért első ypres-i csata óta patthelyzet állt fenn a nyugati hadszíntéren. Az Északi-tengertől a semleges Svájcig húzódott a szögesdrót akadályokkal megerősített, géppuskákkal védett lövészárkok vonala. Irtózatossá emberszörnyűségek bizonyították, hogy micsoda fölényben volt a védelem a támadókkal szemben. 1915. június elsején egy brit műszaki tiszt, Ernest Swinton alezredes a patthelyzet feloldására „páncélozott géppuskarombolókat” alkalmazását javasolta a főparancsnokságnak írt felterjesztésében. A gépek alapjául láncalpakokkal felszerelt, edzett acéllemezekkel páncélozott vontatókat kívánt használni, amelyek fegyverzetet géppuskák és ágyúk alkották volna.

A mérnök már korábban is próbálkozott terve elfogadtatásával, s ehhez Maurice Hankey alezredes személyében egy befolyásos támogatót is talált; a Birodalmi Védelmi Bizottság titkára osztotta Swinton elvi elgondolását, miszerint a lövészárkok-hadviselést láncalpakos vontatók hadi alkalmazásával lehetne kíméltíteni a holtpontról. 1914 végén minderről írásban tájékoztatták a Hadügyminisztériumot, ahonnan a következő rövid választ kapták. „Ha a jelen felterjesztés írója leszállna a fantázia birodalmából a makacs tények világába, rengeteg értékes idő és munka lenne megtakarítható.” Levelekről azonban tudomást szerzett az Admirális első lordja, Winston

Ezzel a brit Mark IV-essel tüzérségi találat végzett.

Churchill, aki meglátta a Swinton elgondolásában rejlő kiváló lehetőséget, és a haditengerészet költségvetéséből biztosította a fejlesztéshez szükséges pénzt.

Polgári területen, nevezetesen mezőgazdasági vontatókon, traktorokon már használtak láncalpakos futóművet, melynek köszönhetően a jármű tömege egyenletesebben oszlott el a talajon. Ez azt jelentette, hogy még egy kifejezetten nehéz gép is fel tudott kapaszkodni a meredek partfalakon, s gond nélkül átgázolhatott a sáros földeken vagy a laza homokon. Az új harcjármű meghajtásáról a Daimler cég 105 lóerős motorja gondoskodott; ezt az erőforrást akkor már sorozatban gyártották, ám teljesítménye éppen csak elegendő volt a nagy tömegű páncélzat mozgatásához. A fegyverzetet géppuskák, illetve a haditengerészettől beszerzett hatfontos, azaz névlegesen 2,72 kilogramm tömegű lövedékeket tüzelő, 57 milliméter űrméretű lövegek alkották; ezeket a test két oldalára hegesztett, zárt, páncélozott, erkélyszerű fülkébe telepítették. A prototípus, az „Anya” 1916. január 16-án tette meg első

próbaútját, február 2-án pedig szigorú titoktartás mellett egy bemutatót is szerveztek. Ezen részt vett Lloyd George hadianyagügyi miniszter (a későbbi miniszterelnök) is, aki utóbb ezt írta: „Máig emlékszem az elragadtató megrökönyödésemre, amelyet akkor éreztem, amikor először láttam, hogy ez az esetlen szörnyeteg áttipor a sűrű drótakadályokon, átgázol a mély árkon, és átlendíti hatalmas tömegét a mellvédeken, majd a lövészárkokon. Na végre, gondoltam, megvan a válaszuk a német géppuskákra és szögesdrótra.”

A látottak tehát meggyőzték a döntéshozókat: százat rendeltek a gépből, amely a tank (tartály) nevet kapta; részben a formája miatt, részben pedig azért, hogy a harctéri alkalmazásig titokban tarthassák az új haditechnikai eszköz valódi rendeltetését.

GYALOGSEBESSÉGGEL

A sorozatgyártott, 9,5 méter hosszú, 5,7 méter széles és 2,4 méter magas Mark I típusból két változat készült: a hatfontos ágyúkkal felszerelt „hím”

A tankok elsődleges feladata az volt, hogy utat törjenek a gyalogság számára.

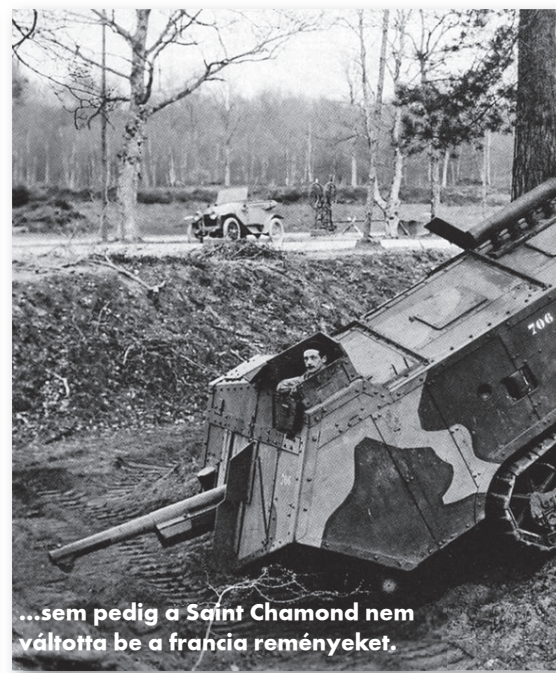
Sem a Schneider...

(male), illetve az ennek oltalmazására szánt géppuskás verzió, a „nőstény” (female). A harcjármű hátuljára felszereltek egy pár, közös tengelyre illesztett fémkereket, amely a kormányzásban segített. Az első tankok rombuszalakúak voltak, testüket mindkét oldalt teljesen körbefutotta a lánctalp. Egyedi formájuknak köszönhetően behajthattak a gödrökbe, majd ki is tudtak azokból kapaszkodni, s átkelhetek a lövészárkokon is. Tervezésüknél a tüzérő csak másodlagos szerepet kapott, lényegesen fontosabb szempontnak számított, hogy nehéz terepen is megőrizze mozgásképességüket. A tanknak kellett ugyanis visszahoznia a mozgó hadviselést azzal, hogy letapossa a gyalogság előrehaladását akadályozó szögesdrótokat, s elpusztítja az ellenséges géppuskafészeket. A sebessége ugyanakkor mindössze 6 kilométer/óra volt, azaz éppen annyi, mint a gyalogló emberé.

A személyzetet nyolc katona alkotta: ketten – a parancsnok és a váltómű kezelője – elöl kaptak helyet, négyen a két oldalra beépített géppuskákat és a hatfontos ágyúkat működtették, míg hátul a két fékező dolgozott. A küzdőtérben helyezték el az óriási, hathengeres motort, mindenféle borítás nélkül, hogy a kezelők könnyen kenhessék a mozgó alkatrészeket. A megoldás hátulütőjeként a légénységet semmi nem védte a keletkező hő és füst ellen. Ebből is

látszik, hogy a tervezők ekkor még kizárólag a gép harci képességeire összpontosítottak, alig-alig gondoltak a benne tevékenykedő emberre, aki csupán valami hevesen imbolygó tájképtörédeket látott egy levélbedobó-nyílás nagyságú résen át. Harc közben a bögő motor és a lánctalpak zaját, az ágyúk egész tankot megrázó dörrenéseit, illetve a géppuskák csatogását egyaránt felerősítette a zárt, fémfalú belső tér. Ilyen körülmények között a legénység tagjai nagyon nehezen tudtak érthetően szót váltani egymással. A motor hője az üzemanyag és az olaj gőzével, valamint a lőporfüsttel együtt egyszerre ingerelte és tompította az érzékszerveket. A parancsnok alig tudott segíteni az irányzónak a célok keresésében és leküzdésében, mert az ideje nagy részében kézjelek segítségével kommunikált a sebességváltó kezelőjével, illetve a hátul a lánctalpaknál az irányváltást végző, fékezőként dolgozó katonákkal, így kommandírozva a tankot.

A harcjárműveket először 1916. szeptember 15-én, Flers-nél vetették be. A németeknek fogalmuk sem volt, mi történik. „Az ember csak bámult bénultan. A hatalmas szörnyetegek lassan közelítettek meg bennünket, bukdácsolva, dülöngélve, rázkódva, de folyamatosan előrenyomulva. Valaki azt kiabálta, »A Sátán jön!«, és a hír végigfutott az arcvonalon” – mondta egy fogságba

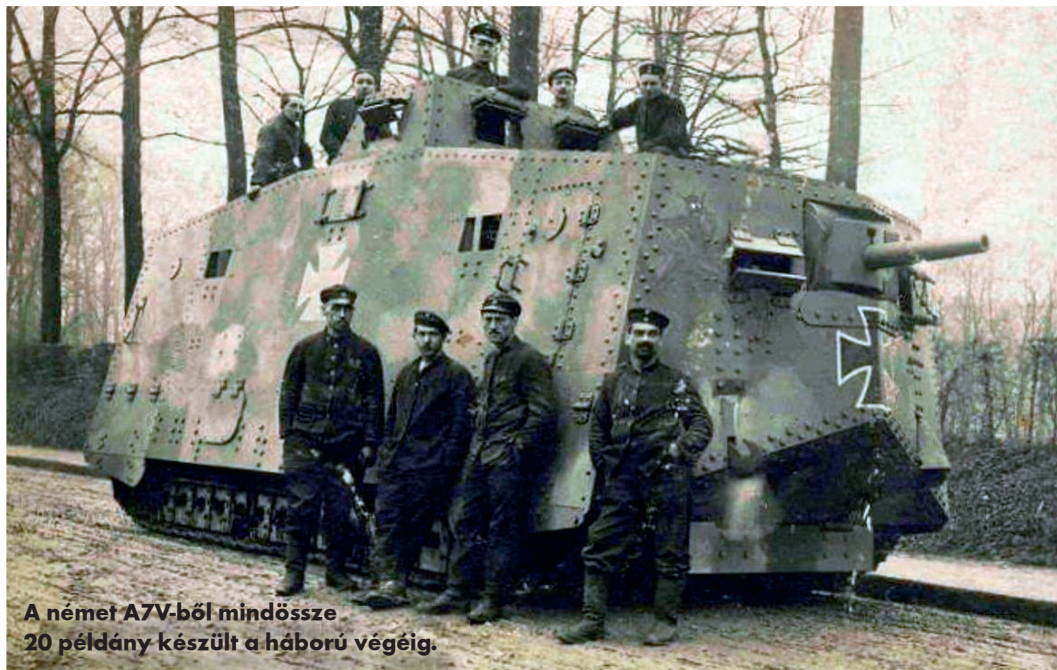
...sem pedig a Saint Chamond nem váltotta be a francia reményeket.

esett bajor katona kihallgatása során. Egyesek harcoltak, míg mások halálra rémülten menekültek az összekötő árkokban a második vonal felé; a földet szagató lánctalpakon közeledő monstrumok elképesztő pszichológiai hatással voltak az ellenségre.

FELEMÁS SIKER

A csatában ötven tankot terveztek bevetni, de végül csak harminc indult rohamra. Kilenc előretört a gyalogság előtt, és jelentős veszteségeket okozott az ellenségnek, kilenc lemaradt, de hasznosan segítette a tisztogató műveleteket. A nap folyamán öt akadt el árokban vagy gránátöltésrben, és kilenc állt le műszaki hiba miatt. Első harci alkalmazásuk tehát nem zárult egyértelmű sikerrel, a nyugati fronton állomásozó brit csapatok főparancsnoka, Sir Douglas Haig tábornok mégis jöb tankok b szerzését, illetve egy harckocsihadtest felállítását szorgalmazta. Minden lelkesedés ellenére a harcjárműveket a későbbi csatákban (Arras, Bullecourt, Messines, Passchendaele) elaprózva és fantáziátlanul, nem megfelelő terepen küldték harcba, így nagy veszteségeket szenvedtek.

Eredményesebben használták viszont Cambrai mellett 1917. november 20-án, amikor tüzérségi támogatással egyszerre 476 tank

A német A7V-ből mindössze 20 példány készült a háború végéig.

támadta meg a Hindenburg-vonalat. Rövid időn belül sokat nyomultak előre ahhoz képest, hogy a gyalogsági katonák a yardokban mért haladáshoz szoktak hozzá: 9,6 kilométer széles, legmélyebb pontján pedig 3,7 kilométer mély rést ütöttek a német arcvonalba. A tíz nappal később indított ellentámadás azonban visszaállította az eredeti állapotot, s ekkor az antant féltve őrzött új fegyveréből ötven az ellenség kezére került.

A német vezérkar biztosra vette, hogy gyalogsága és ágyúi képesek elbánni az új veszedelemmel. Akkoriban nem képezte vita tárgyát, hogy melyik fél az erősebb: a tüzérségi lövegek nagy hatékonysággal pusztították a tankokat. A Cambrai-nál támadásba küldött harcjárművekből például 179 veszett oda az első napon. Ezek közül harminckilencet a német 213. tábori tüzérezred lött ki, amelynek parancsnoka külön kiképezte katonáit a mozgó célok közvetlen irányzással történő leküzdésére. Cambrai ugyanakkor megmutatta, hogy milyen lehetőségek rejlenek a tankok tömeges támadásában.

A britekkel szinte egy időben a franciák is belefogtak saját tankjuk megépítésébe, amelynek a rohamkocsi (char d'assaut) nevet adták. Érdekesség, hogy a két szövetséges nem tudott a másik félnél párhuzamosan zajló munkálatokról. A harcjárműből két variáns jelent meg: a Schneider és a Saint Chamond, ám

ezek még annyira sem bizonyultak sikeresnek, mint az első brit típusok. Ezt látva a fejlesztési programot vezető Jean Estienne tüzér ezredes a kétszemélyes, mindössze hattonás Renault FT rendszeresítését sürgette, amelyet azért terveztek, hogy közvetlen tűztámogatást nyújtson a rohamozó gyalogságnak. A „Szűnyog” gúnynevű harckocsi fegyverét – egy géppuskát vagy egy 37 milliméteres gyorstüzelő ágyút – a teljesen körbe forgatható toronyba építették be, motorja a küzdőtértől elválasztva, hátul kapott helyet, ráadásul olcsón és könnyen lehetett gyártani. 1918 közepén heti hetvenöt gördült le a gyártósorról, míg a fegyverszünet időpontjára 3000 készült el a típusból.

A németek végül felismerték, hogy az antanthatalmak harckocsijaival szemben valami hasonlót kellene kiállítaniuk. A később megindult fejlesztés eredménye az A7V lett, ám a típusból mindössze húsz példány készült el a háború végéig. Első bevetésükre 1918 márciusában került sor, a korábban Cambrai-nál zsákmányolt brit tankokkal együtt. Az A7V fegyverzetét egy 57 milliméteres ágyú és hat géppuska alkotta, meghajtásáról két, egyenként 100 lóerős Daimler motor gondoskodott, végsebessége elérte a 13 km/h-t, működtetéséhez 18 főre volt szükség. A teknősbékához hasonló teste részlegesen eltakarta a lánctalpat, ám ez a kialakítás

nemcsak esetlen külsőt adott a harcjárműnek, hanem a mozgékonyágát is rontotta.

Mivel most már mindkét szemben álló fél rendelkezett harckocsikkal, csak idő kérdése volt, hogy mikor kerül sor a világtörténelem első tankcsatájára. A nagy pillanat végül 1918. április 24-én jött el, amikor az északfranciaországi Villers-Bretonneux település közelében véletlenszerűen összetalálkozott néhány brit Mark IV és német A7V. Az összecsapás résztvevőitől származó beszámolók nem egyértelműek, de végül az angolok maradtak a harcmező birtokosai.

A háború végén a brit harckocsi-hadtest már több mint húsz zászlóaljából állt, ez a szám azonban négyre csökkent a béke beköszöntével. „A tank tulajdonképpen szörnyiszülött volt. A körülmények, amelyek életre hívták, kivételesnek mondhatók, és nem valószínű, hogy újra kialakulnak. Ha pedig mégis, megbirkózhatunk velük más eszközökkel is” – jelentette ki az 1919. december 17-én tartott előadásában Sir Lewis Jackson vezérőrnagy, a Hadianyagügyi Minisztérium lövészárk-hadviselési és ellátási részlegének igazgatója. Bár a harckocsi valóban nem bizonyult a háborút eldöntő csodafegyvernek, a jövőt illetően a tábornok nem is tévedhetett volna ennél nagyobb.

(Forrás: Robert Kershaw: *Harckocsik*, Akadémiai Kiadó)

GYUFÁVARÁZSLAT

SOKAN A CSALÁDI ALBUMBA KÉSZÍTENEK FÉNYKÉPEKET A TURISTAKÉNT FELKERESETT KASTÉLYOKRÓL. ÁM VAN, AKI A FOTÓKAT HÁTTÉRANYAGNAK TEKINTI AHHOZ, HOGY APRÓ GYUFASZÁLAK TÍEZREINEK FELHASZNÁLÁSÁVAL ELKÉSZÍTSE AZ ADOTT ÉPÜLET PONTOS MÁSÁT.

Szűcs Pál nyugállományú rendőr alezredes élete nem csupán a rendőrséggel (1967–2003 között volt hivatásos állományban), de az épületekkel is korán összefonódott. Körzeti megbízottként minden, a körzetébe tartozó épületet alaposan ismert, s amit lehetett (legyen szó pincéről, lakóházzal), végig is járt, hiszen a zsi-ványokat kergető bűnüldözőként ez előnyt jelentett számára. Igaz, ma már jobbára az épületek jönnek hozzá, hiszen amíg megfelelőek a természetes fényviszonyok (egy szembetegség miatt lámpafénynél nem dolgozhat), addig általában a munkasztalánál ül és alkot. Eddig tizenegy épület

kicsinyített mása került a lakás különböző pontjaira. Még kettőnek van hely. Igaz, a legelső építmény, az 1975–76-ban elkészült Eiffel-torony egy utólagos lakkozás miatt összeomlott, de ez nem vette el Szűcs Pál kedvét. Az „építkezés” 1995-ben kezdődött meg, a munkafolyamat pedig az elmúlt több mint 20 esztendőben tökéletesre csiszolódott. A kiválasztott kastélyról igyekszik minél több, az épület külsejét és belső kialakítását bemutató képet szerezni, hogy a miniatűr másolat minél pontosabb legyen. A magyarországi kastélyokat lehetőség szerint személyesen is bejárja, a tulajdonosok engedélyével.

Ha már pontosság, elárulunk egy apró műhelytitkot: amennyiben a kastélyon óra van, természetesen a maketten is lesz. S pontosan azt az időt fogja mutatni, mint amikor Szűcs Pál ott járt.

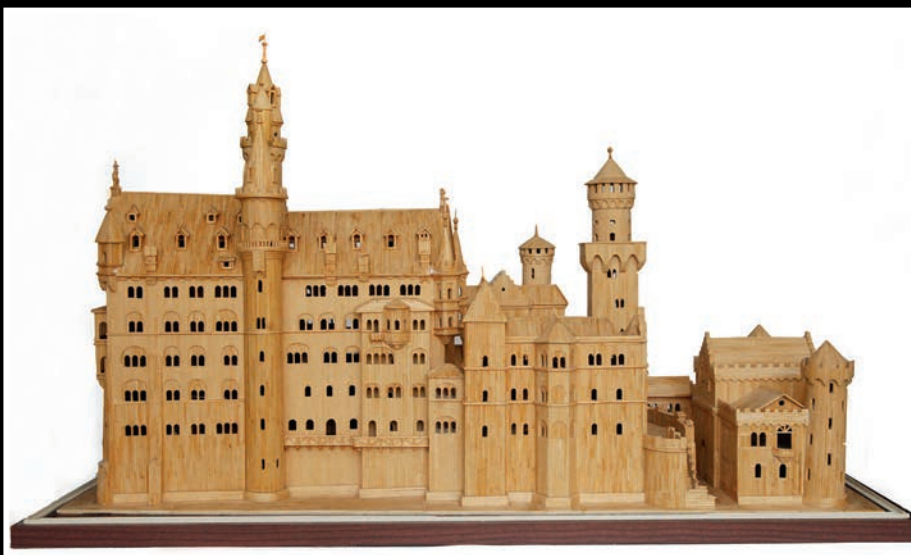
Az épületekhez persze nemcsak fényképek és biztos kéz szükséges, hanem például a feleségének teljes támogatása is. Ő nem csupán elviseli a makettépítéssel járó port, a napi több órányi elfoglaltságot, de segít kiválasztani a következő megépítendő kastélyt, és persze a frissen elkészült facsodák legelső kritikusa is.

Nincs építkezés anyagszükséglet nélkül: ez a makett kastélyok esetében is igaz. A januári, budapesti

időszakos kiállításon látott épületek „felhúzása” során közel 190 ezer szál gyufa és 5 kilogramm ragasztóanyag fogyott el. A munkaeszközök között semmi különlegeset nem találunk: csipesz, csiszolópapír, borotva, üveglap, injekciós tű, a tervezéshez milliméterpapír – és persze türelem, kitartás, biztos kéz és az igen finom mozdulatokhoz szükséges nyugalom.

A mester az elkészült épületeket bútorlapra erősíti, amelyeket méretre gyártott üvegburával fed le. Így a tárolás egyszerűbb, de ami még fontosabb: a makettek portól védett helyen állhatnak, s mozgatásuk, szállításuk is könnyebb. Igaz, a facsodák ritkán utaznak. Szücs Páltól már próbálták megvásárolni egyik-másik munkáját. Nehéz lenne megválnia bármelyiktől is: nem csupán azért, mert az eszmei értéket szinte lehetetlen lenne forintra váltani, de a szállítás, a tárolás is különleges figyelmet igényel, és korántsem biztos, hogy a leendő vevő ezt biztosítaná az évek alatt aprólékos munkával elkészült műremeknek.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy a gyufaszáלבól készített épületek el lennének zárva a világtól, sőt. A már említett budapesti kiállítás mellett, Pécsen a városi rendőrkapitányság, valamint a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság épületében szintén kitüntetett helyet kaptak a gyufaszáלבól varázsolt, élethű másolatok, amelyeket tapasztalatom szerint a kapitányságok dolgozói is igen nagy becsben is tartanak.

Vadászgépből műtárgy

TISZTELETKÖR

A VÁROS ÉS AZ MH 59. SZENTGYÖRGYI DEZSŐ REPÜLŐBÁZIS, VALAMINT JOGELŐDJEI 1935 ÓTA TARTÓ SZOROS KAPCSOLATÁNAK TISZTELETÉRE ÁLLÍTOTTAK KÜLÖNLEGES EMLÉKMŰVET KECSKEMÉTEN.

Óriási népszerűségnek örvend az MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis melletti körforgalomba kiállított 9606 oldal-számú MiG-21MF vadászgép. A Magyarországon egyedülálló emlékmű meglátogatása már-már családi programnak számít. A helyiek a kabinjába ültetett pilótának is találtak nevet, Repülő Giziként emlegetik. A magasban ugyanis egy, a gyengébb nemet formázó, hajzóruhába öltöztetett kirakabábú fogja a botkormányt. A gépről rengeteg fénykép készül, és a sci-fi-ragongók fantáziája is beindult: az interneten keringő képeken a MiG-21-es helyére különböző űrhajókat vagy épp a Star Wars-filmekből ismert Halálcsillagot montírozták.

A repülőtér kötődése a városhoz 80 évre nyúlik vissza, építése ugyanis 1935-ben indult. A háborús károk

helyreállítását követően, 1951-ben itt kezdődött a MiG-15-ös típusra a magyar pilóták átképzése. Az első MiG-21-es 1962-ben érkezett Kecskemétre. A város új büszkesége tizenkilenc évet szolgált a légierő köteléké-

ben, 1930 órát repült. Utoljára 1995. május 23-án emelkedett a levegőbe; az volt a 3273. felszállása. Húsz évig a HM Hadtörténelmi Intézet és Múzeum gyűjteményét gyarapította, mostani helyére azt követően került, hogy a

honvédelmi miniszter jóváhagyta a repülőbázis gép iránti kérelmét. Az építkezéshez támogatókra is szükség volt, ugyanis a bázisnak nem állt rendelkezésére anyagi forrás a közel 11 milliós projekt finanszírozásához.

– Már korábban is szeretnénk volna kifejezni bázisunk szoros kötődését Kecskeméthez – valamilyen látványos, a városba látogató vendégek számára is egyértelmű módon. A 44-es út Kecskemétet déli irányból elkerülő szakaszának megépítésekor kialakított körforgalom pedig szinte tálcán kínálta erre a lehetőséget. Bulyovcsity Róbert építésmérnök látványterve előljáróinknak és a város vezetőinek is elnyerte a tetszését; reméljük, hogy ez a gép egy idő után Kecskemét egyik jelképévé válik majd – hallhattuk Ugrik Csaba dandártábornoktól, a repülőbázis parancsnokától.

Ilyen emlékművet azonban Magyarországon még sosem építettek, ezért féltő volt, hogy kivitelezése bonyodalmaiba ütközik. Senki nem gondolt arra, hogy az egyik kecskeméti építésmérnök hasonló terveket dédelget.

– Ötvenedik születésnapomra családomtól egy dél-spanyolországi utat kaptam ajándékba. Ott nagy divat a körforgalmak feldíszítése, középkori gályáktól a préházakig mindent láttunk. A granadai panelházak között pedig egy gyönyörű katonai helikopter állt. A fiam megjegyezte, hogy egy vadászgép Kecskeméten is jól mutatna. Hazaérkezésünk után, egy ház tervezése közben tudtam meg, hogy az építetője, dr. Jónás János, a repülőbázis törzsfőnök-helyettese. Ugyanis akkor láttam először egyenruhában. Megmutattam neki a spanyolországi helikopterről készített fényképeimet és gyorsan készítettem egy-két vázlatrajzot. Alaposan meglepődtem, amikor közölte, hogy ők is pontosan egy ilyen emlékművet szeretnének állíttatni. Már másnap beszélt is Ugrik tábornokkal, aki zöld utat adott a tervezés megkezdéséhez; a statikai tervek elkészítésében Jenei Béla építésmérnök kollégám is részt vett. A legnagyobb gondot az engedélyezési eljárás okozta, egymás után ütköztünk az akadályokba. Folyamatosan kaptuk az el-

utasításokat, kiderült ugyanis, hogy a hatályos jogszabályok szerint Magyarországon tilos hat méternél magasabb műtárgyat építeni. Több mint fél éven át ostromoltuk a hatóságokat annak ellenére, hogy minden egyes beadványunkat támogatta Ugrik tábornok, a Honvédelmi Minisztérium és Kecskemét önkormányzata is – emlékszik vissza.

Az egyik legbonyolultabb mérnöki feladat a MiG–21-es oszlopokra rögzítésének a megtervezése volt.

– A gép súlyát a hatástalanítás során 4,5 tonnára csökkentették. Három ponton kellett rögzítenünk az oszlopokhoz. Mivel azonban belül üreges, attól tartottunk, hogy egy erősebb szél összeroppanthatja. Az MH Légijármű-javító Üzem mérnökei viszont megnyugtattak, hogy ezek a gépek imitált harci körülmények közt sokkal nagyobb erőhatásoknak voltak kitéve, mint amire a földközeli szelek képesek. Sokat gondolkodtunk azon is, hogyan kell a tartóoszlopokat úgy felállítani, hogy azok a rájuk emelt repülőgép rögzítési pontjaihoz milliméter pontossággal illeszkedjenek. Aztán rájöttünk, hogy felülről lefelé kell építkoznünk. Összeállítottunk a földön egy vasszerkezetet három rögzítési ponttal, majd ezt a milliméter pontosságú sablont daruval az oszlopok tetején lévő csapokra helyeztük. A betonlapzatba állított oszlopok végleges rögzítését csak ezt követően végezhetjük el – folytatta az építész.

A MiG–21-est 2,8 méter mélyen bebetonozott oszlopok tartják, amelyeken 36 fokos állásszöggel és 26 fokos bedöntéssel emeli az orrát az ég felé. Úgy néz ki, mintha egy tiszteletkört készülné leírni a város fölött. A repülőbázis részéről a projekt megvalósítását dr. Jónás János alezredes, a bázis törzsfőnök-helyettese menedzselte, a pénzügyi felajánlások felhasználásának koordinációját pedig a Dongó Repülés-hagyományörző Alapítvány elnöke, Zsámboki Tibor nyugállományú ezredes és barátai végezték. A gép eredeti állapotát az MH Légijármű-javító Üzem szakemberei többhónapos munkával állították helyre, karbantartását pedig a bázis vállalta.

Bulyovcsity Róbert építész

KERTÉSZ DÓRA
NÉVJEGYKÁRTYÁJÁN
NEMES EGYSZERŰSÉGGEL
ANNYI ÁLL:

„ÉNEKESNŐ”.

A MINIMALIZMUS SOK
MINDENRŐL ÁRULKODIK;
RÁADÁSUL A SZÓ ALÁ
NYUGODTAN
ODAKÉPZELHETJÜK AZT
IS, HOGY „TISZTELETBELI
KATONA”.

Jó ideje bevett szokás a katonazenekaroknál, hogy koncertjeiken énekes produkciókkal színesítik előadásukat. Az MH Légierő Zenekar Veszprém fellépéseit nyomon követők is megszokhatták már, hogy az instrumentális „hangfegyverek” mellett – a változatosság és a nagyobb siker érdekében – énekeseket is a színpadi „frontvonalba” dobnak. Nincs ez másként Kertész Dórával sem, aki fiatal énekesnőként nagy megtiszteltetésnek érzi, hogy egy ideje rendszeresen dolgozhat együtt a számos díjat elnyert, és nem csupán országos szinten elismert veszprémi katonazenekarral.

– Közös munkánk 2014 nyarán kezdődött, amikor a helyi Funk Infection nevű zenekar énekesnőjét helyettesítettem. Az együttes fűvóskarának egyik tagja szólott: a „big band”, ahol ő is játszik, éppen

HANGFEGYVER

énekesnőt keres. Azt mondta, hogy lesz egy koncert a belvárosban, előtte tartanak próbát, és csupán két dalt kellene énekelnem, amivel megmutathatnám magam. Próbálni azonban már nem maradt idő, élesben kellett bemutatkoznom. Katona János alezredes, karmesternek mindenesetre megtetszett az előadásom, és azóta tart a közös munka – eleveníti fel a kezdeteket az énekesnő.

Kertész Dóra és az éneklés kapcsolata viszont jóval korábban, éppen tizenöt évvel ezelőtt kezdődött, amikor

szolfézstanárnője, Völler Adél énekművész és énektanár megemlítette: érdemes lenne képeztetnie a hangját. A hagyományos tanulás mellett tehát egyre hangsúlyosabb szerepet kapott életében az ének, annak is elsősorban a komolyabb, illetve a musicaleken alapuló vonala. Később, a budapesti Kővirágok Énekiskola elvégzése után, fordult a könnyebb stílusok (rock, blues, funky, jazz) irányába, mégpedig a Kőbányai Zenei Stúdió keretein belül.

– Először ebben a neves stúdióban volt alkalmam big band zenekarral fellépni. Persze a veszprémi katonazenekar más dimenziót képvisel; nagyon profinak tartom őket, megtisztelő, hogy velük énekelhetek. Ez az egyik legnagyobb élmény az életemben. A katonazenészek fegyelmezettségük mellett a könnyedebb műfajokban a kellő lazasággal és spontaneitással játszanak. A sok fúvós hangszernek is köszönhetően hatalmas energia árad a színpadról. Az első fellépés óta folyamatos a közös munka; időről időre kapok új kottákat, és én is javasolhatok addig nem játszott dalokat. A zenekar folyton igyekszik frissíteni a repertoárt, ezért idén is felhangzanak majd új számok a színpadon. Összességében nagyon jónak tartom, hogy a honvédség ilyen katonazenekarokat tart fenn – osztja meg velünk eddigi tapasztalatait Kertész Dóra.

Sokak számára meglepő, hogy a ritka nagy hangterjedelemmel rendelkező előadó a közös koncerteken általában rendfokozat nélküli egyenruhában énekel.

– Nagyon megörültem, amikor megtudtam, hogy én is kapok egyenruhát. Mivel nem vagyok katona, ez hatalmas megtiszteltetés számomra, nem mellesleg pedig jelzésértékű. Szerintem teljesen másképp viselkedik az ember, ha egyenruhában van; átérzem azt a felelősséget, ami a viselésével jár – hangsúlyozza az énekesnő, aki a közös munkának köszönhetően egyre inkább belelát a katonazenészek – és egy kicsit a honvédség – mindennapjaiba is.

– Nem mondom, hogy mostanra megismertem az összes vezényszó jelentését, de igyekszem... Tetszik

a Magyar Honvédség fémjelezte értékrend, amit a katonák mindig megbecsülnek. Én a neveltetésemből és belső indíttatásomból kifolyólag is fontosnak tartom a nemzeti hagyományok és a kultúra ápolását, megőrzését. Életem fontos része a magyarságtudat. Máté Péter: Hazám című dala kicsit az ars poeticám is – szögezi le Kertész Dóra.

Amellett, hogy ideális esetben minden színpadra lépő megvívja a saját küzdelmét – olykor önmagával szemben is – az énekesnőről nehéz elhinni, hogy a fellépések előtt izgul. Saját bevallása szerint a színpadon kívül egyáltalán nem harsány, maga-

mutogató egyéniség, viszont éneklés közben virágként nyílik ki.

– A fellépés abszolút mértékben kikapcsol, és oldja a bennem esetlegesen felgyülemlett stresszt. Nem túlzás, hogy kicsit elveszi az eszemet. A színpad nekem olyan, mint egy szentély. Mindegy mi történik velem előtte vagy utána, ha elkezdődik a zene, akkor csak az létezik számomra. Egy-egy előadás sok emberre tud hatni, és én mindent megteszek annak érdekében, hogy az előadásokon átjőjön az általam fontosnak tartott üzenet – fogalmaz Kertész Dóra, akit ebben a törekvésében időnként egy egész katonazenekar segít, s nem is akárhogyan.

Miniszteri elismerés

Dr. Simicskó István honvédelmi miniszter – a Magyar Honvédség altiszti karának nemzetközi elismertetése, valamint a nemzetközi kapcsolatok erősítése érdekében végzett átlagon felüli munkájáért – magyarországi katonadiplomáciai szolgálatának befejezése és nyugállományba vonulása alkalmából a Szolgálati Érdemjel

ezüst fokozatát adományozta Matthew B. Ott törzszászlósnak, az Amerikai Egyesült Államok Budapesti Attasé Hivatal rangidős altisztjének. Az elismerést, a tárcavezető nevében, dr. Benkő Tibor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke adta át a Honvédelmi Minisztériumban.

Honvedelem.h; fotó Dévényi Veronika

Washingtoni könyvbemutató

Az egyesült államokbeli Cleveland-ben született angol–német szakos tanár, dr. Szentkirályi Endre legújabb, *Cold War to Warm Cooperation – Egy amerikai város magyar katonái: 1950–2014* címmel a Zrínyi Kiadó gondozásában megjelent könyvének bemutatójára került sor a washingtoni magyar nagykövetségen. Az eseményen dr. Szemerényi Réka nagykövet a magyarok diaszpórában vállalt szerteágazó szerepének kontextusában, míg Sándor Zsolt dandártábornok, katonai attasé szakmai szempontból méltatta a kötetet, amelynek tartalmáról, keletkezési körülményeiről az író, Szentkirályi Endre beszélt.

Orbán Erika (nemzetireg.szer.h)

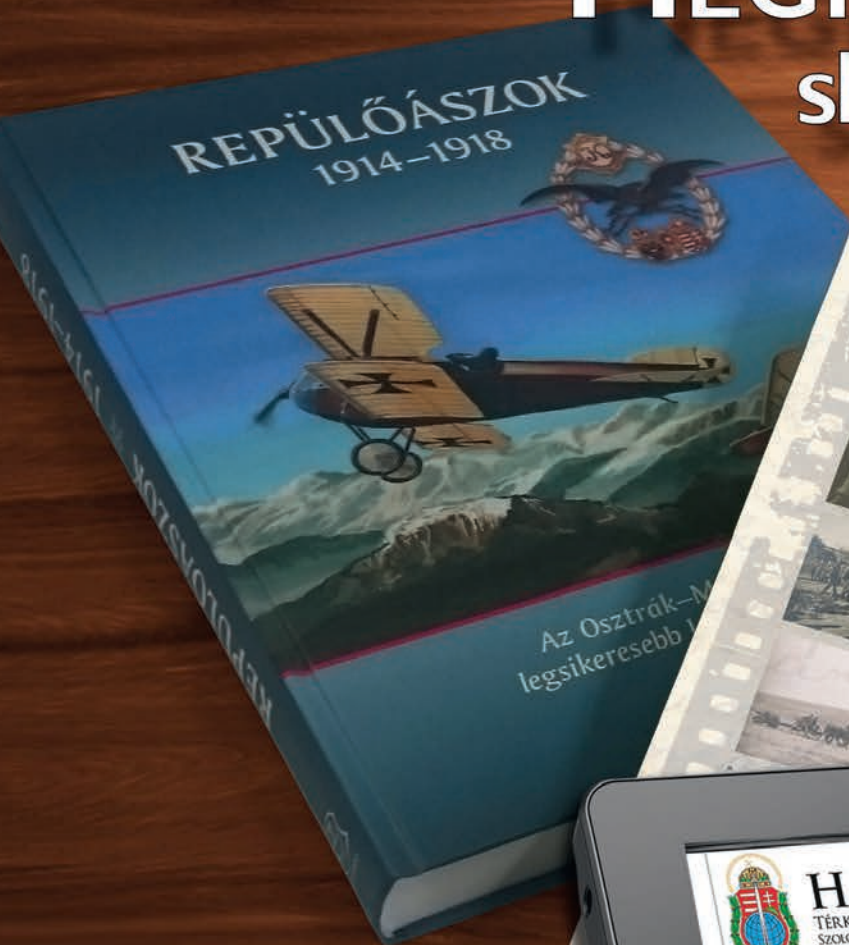
IN MEMORIAM

2015. december 14. és 2016. január 22. között elhunyt: Gerebenics József Károly ny. ezredes, a Magyar Honvédség halottja (52), Tikos László ny. ezredes, a Magyar Honvédség halottja (62), Cserta Imre ny. főtörzszászlós, a Magyar Honvédség halottja (77), dr. Gyüszi Miklós ny. ezredes (90), Ősz László ny. ezredes (71), Hardy Ferenc ny. alezredes (72), Péter Zoltán ny. alezredes (86), Raskó Gyula ny. alezredes (70), dr. Dibó Teofil ny. alezredes (91), Fehér Béla ny. alezredes (96), Kántor László ny. alezredes (86), Pálfi Károly ny. alezredes (103), Sirkó János ny. alezredes (89), dr. Hóka Miklós ny. alezredes (55), Klujber János ny. alezredes (65), Soós Sándor ny. alezredes (90), Gál Ferenc ny. őrnagy (65), Zsuppán Ferenc ny. őrnagy (82), Adok János ny. őrnagy (86), Endrész Pál ny. őrnagy (82), Gál Ferenc ny. őrnagy (65), Kóródi Gábor ny. őrnagy (84), Molnár Mihály ny. őrnagy (82), Muzsalyi Tibor ny. őrnagy (54), Taitz Károly ny. őrnagy (69), Váradi Endre ny. őrnagy (89), Cser András István ny. őrnagy (77), Kara György ny. őrnagy (85), Bacsó Béláné ny. őrnagy (74), Kruspér Pál ny. őrnagy (84), Wágner László ny. őrnagy (84), Hajdu Károly ny. százados (60), Somogy-

vári László ny. százados (52), Szántóné Tótvizi Ilona ny. százados (59), Pintér Miklós ny. százados (56), Házi Mihály ny. százados (60), Lovas László ny. százados (64), Kondor László ny. százados (83), dr. Bodrogi Lászlóné ny. törzszászlós (68), Csuka Kiss Ferenc ny. törzszászlós (67), Kocsis Gyula ny. törzszászlós (88), Dognai Tibor ny. törzszászlós (85), Egervári Istvánné ny. törzszászlós (84), Lakatos Béla ny. törzszászlós (83), Szörnyű József ny. törzszászlós (64), Ordas János ny. törzszászlós (61), Lusztig Antal ny. zászlós (56), Szunyogh Kálmán ny. zászlós (83), Jenei József ny. zászlós (61), Kristófcsik Tibor ny. zászlós (58), Németh Domonkos ny. zászlós (64), Szabó László ny. zászlós (45), Baracsi Jenő ny. főtörzsőrmester (76), Juhász József ny. főtörzsőrmester (74), Lajtós János ny. főtörzsőrmester (85), Kemény Lajos ny. közalkalmazott (79), Ábel Jenő Györgyné ny. közalkalmazott (67), Bóta Gézané ny. közalkalmazott (85), Szegszárdi Béláné ny. közalkalmazott (77), Gellér Istvánné ny. közalkalmazott (69), Laczkó Lajos ny. közalkalmazott (84), Babarczy Tivadarné ny. közalkalmazott (79), Csorba Mihályné ny. közalkalmazott (70), Mádl Józsefné ny. közalkalmazott (8).

EMLÉKÜKET KEGYELETTEL MEGŐRIZZÜK.

MEGNYITOTTUNK: shop.hmzrinyi.hu

Zrínyi Kiadó - HM Zrínyi Nonprofit Kft.

1087 Budapest, Kerepesi út 29/B

Nyitva tartás:

hétfő - péntek 8.00 - 15.30

Győr Edina

Tel.: 06 1 459 5373; 06 30 578 1048

E-mail: gyoredina@armedia.hu,

Magyar Renáta

Tel.: 06 1 459 5319; 06 30 632 7605

E-mail: magyarrenata@armedia.hu

HONVEDELEM.HU

A KATONAI HÍRPORTÁL

*Látogasson el
hozzánk!*

**FOTÓK, VIDEÓK,
HAZAI ÉS KÜLFÖLDI HÍREK, SPORT,
INTERJÚK ÉS MÉG
RENGETEG ÉRDEKESSÉG!**

HM ZRÍNYI
TÉRKÉPESZETI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS
SZOLGÁLAT KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT

